

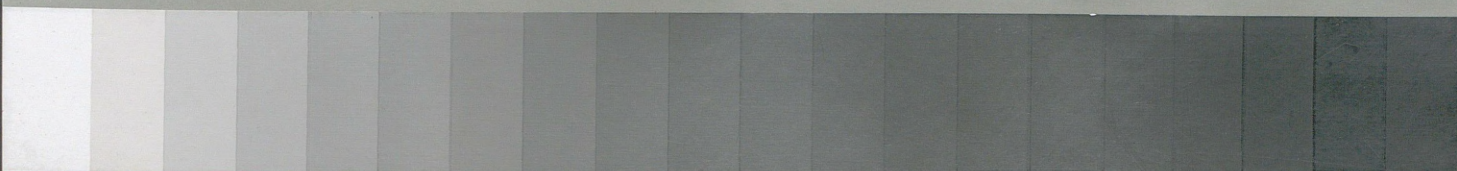
Grey Scale #13

Part Code
ST1316

DANES
-PICTA
.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

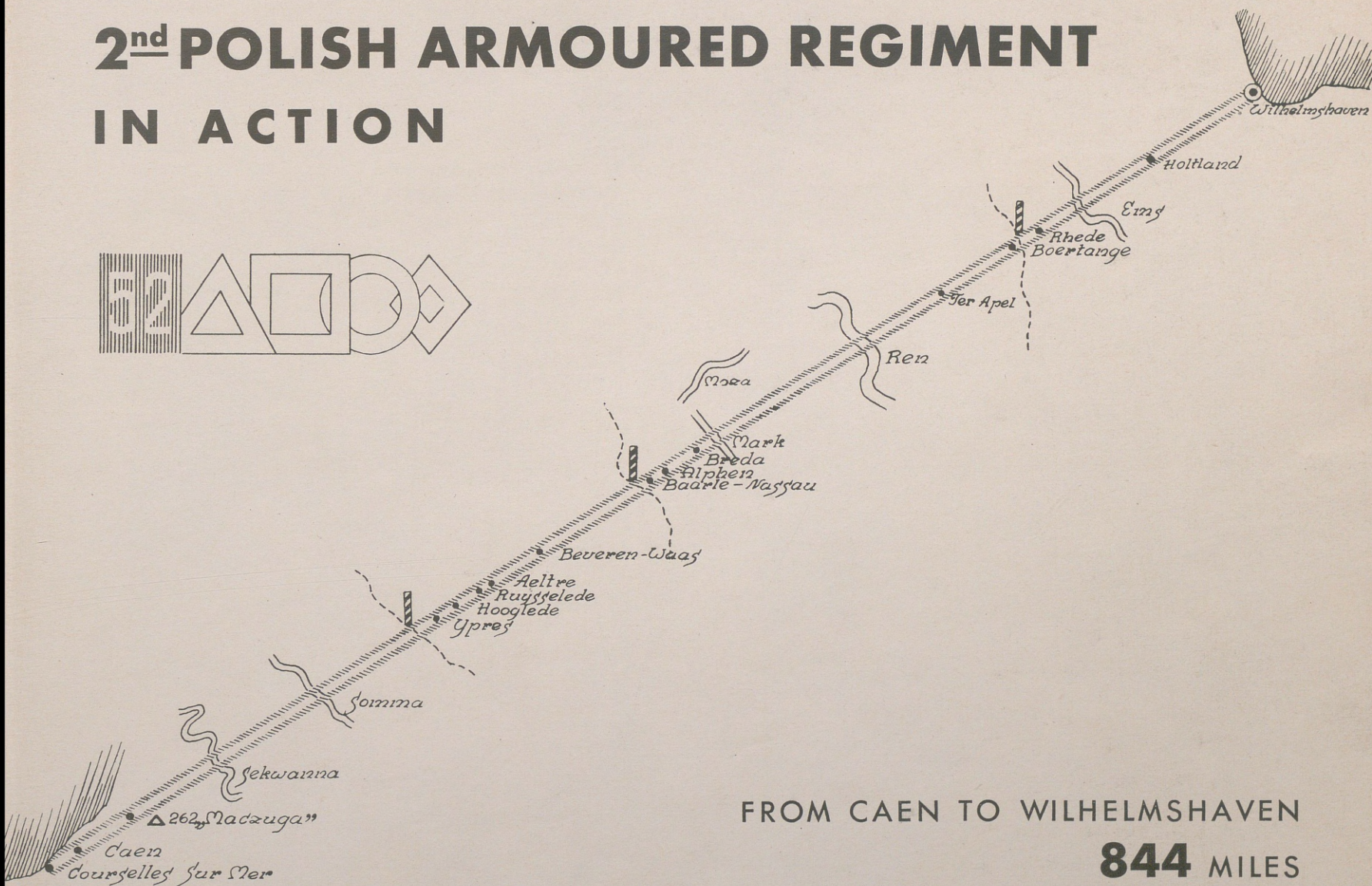
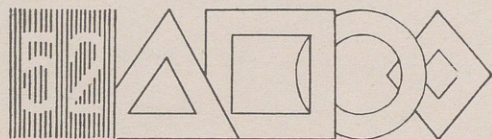

GEOW

2 PUŁK PANCERNY W WALCE

2nd POLISH ARMoured REGIMENT IN ACTION

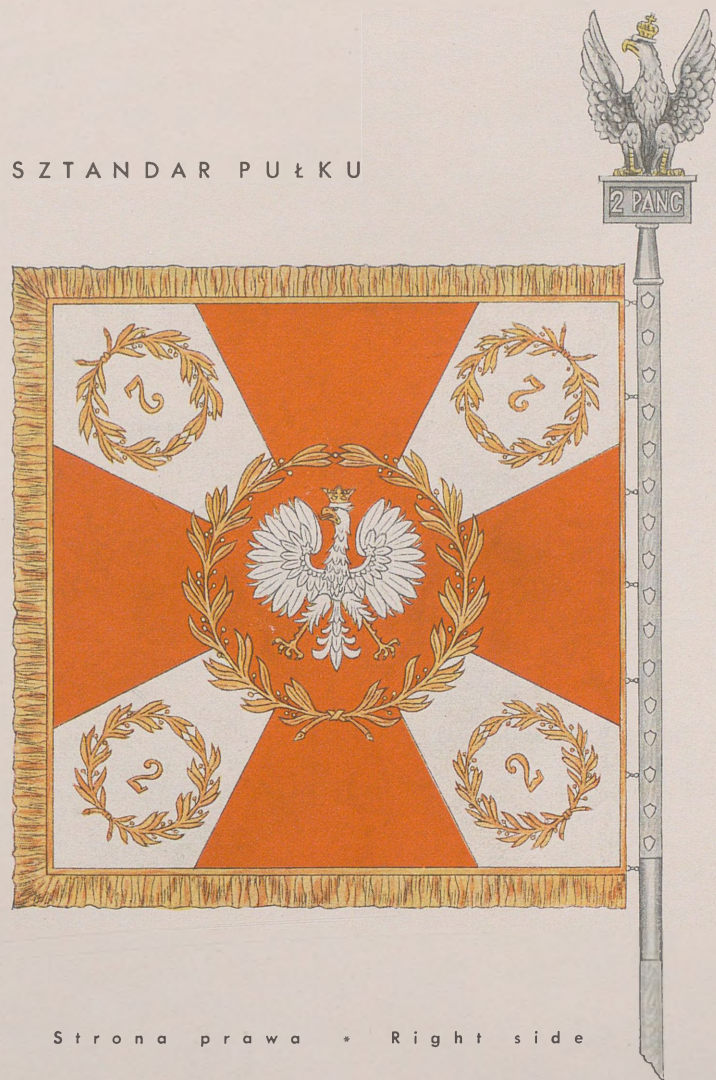
FROM CAEN TO WILHELMSHAVEN

844 MILES

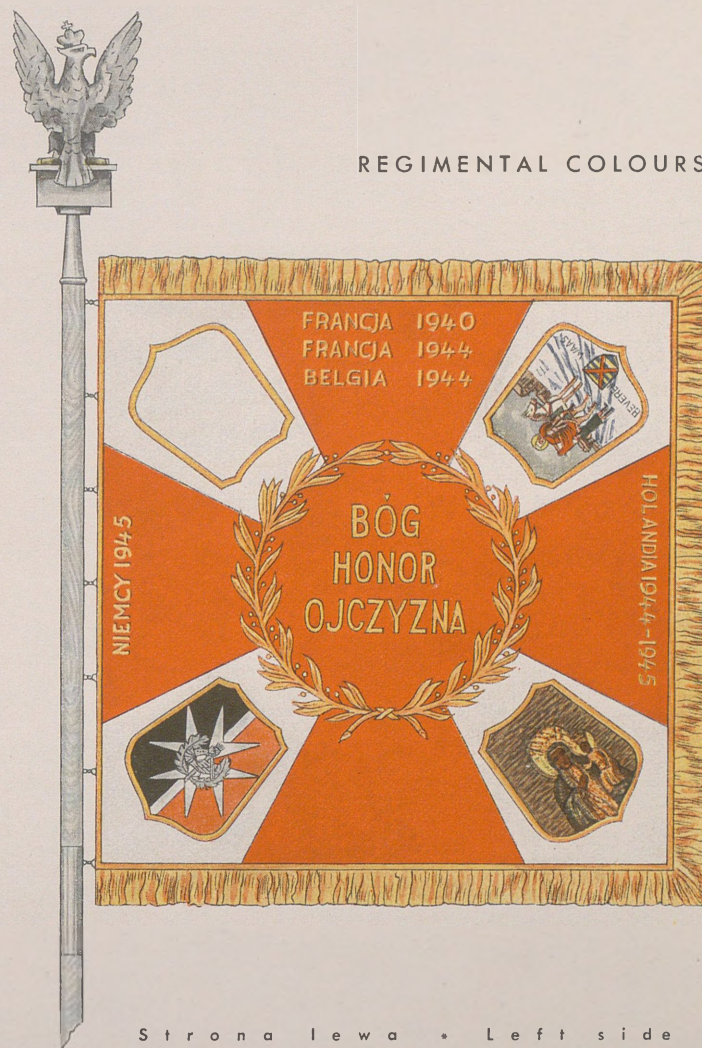
31340/2/2

SZTANDAR PUŁKU

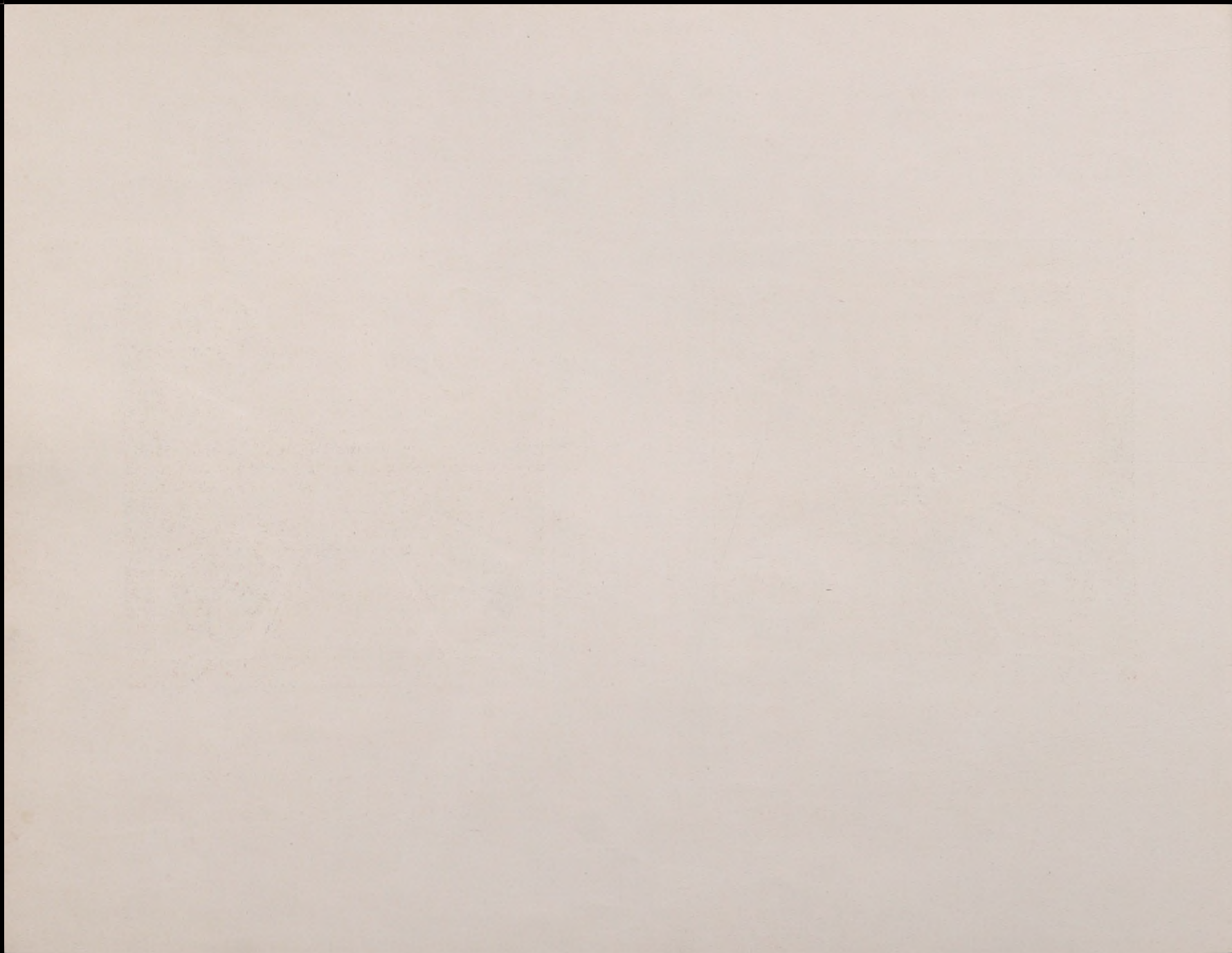

Strona prawa • Right side

REGIMENTAL COLOURS

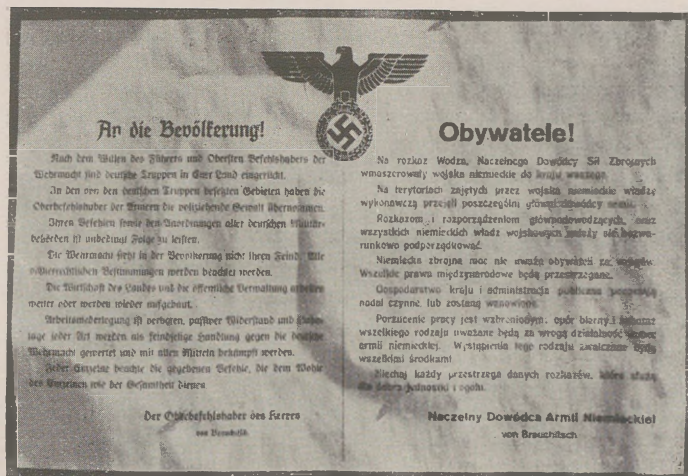

Strona lewa • Left side

Jeszcze nie umilkły ostatnie strzały, gdy w końcu września 1939 roku Niemcy butnie obwieścili światu, że wojna w Polsce została zakończona i że Armia Polska przestała istnieć.

Wydawało się, że wszystko stracone. Że nikt nie potrafi przeciwstawić się sile niemieckiej. Że wkrótce przyjdzie kolej na naszych sojuszników Anglię i Francję, których pomocy we wrześniu tak bardzo oczekiwaliśmy. Że but prusacki twardo stanie na całej Europie, niosąc „nowy ład.“

„Nowy Ład“ niemiecki w Polsce. Słowa . . .
German „New Order“ in Poland. Words . . .

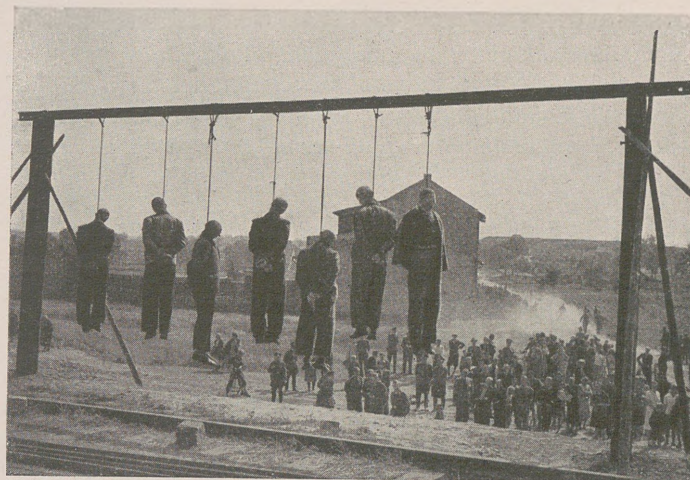
Mało jednak było ludzi w Polsce, którzy chcieli się z tym pogodzić. Polska postanowiła nie kapitulować.

Walka, rozpoczęta zdradzieckim atakiem rankiem dnia 1-go września, nie ustała.

Resztki żołnierzy, którzy nie polegli w walce, lub nie wpadli do niewoli w ręce Niemców czy „spieszących nam na pomoc“ bolszewików, przekroczyły granicę węgierską i rumuńską.

Hardly had the sound of the last shots died, when the Germans at the end of September 1939 proudly proclaimed that the war in Poland was over and that the Polish Army had ceased to exist.

It seemed that everything was lost; that none could resist the German Power; that soon it would be the turn of our Allies Great Britain and France, whose help we had so awaited for in September; that the German heel would firmly impress itself in Europe, invoking „the new order“.

„Nowy Ład“ niemiecki w Polsce. Fakty . . .
German „New Order“ in Poland. Facts . . .

There were few in Poland, however, who wished to accept this. Poland decided not to capitulate.

The battle, treacherously commenced at dawn on the first of September, was not yet over.

The remnants of our troops, those who had not been killed or taken prisoner by the Germans or by the Bolsheviks „hastening to our aid“, crossed the frontiers of Hungary and Rumania.

Wnet rozeszła się wieść, że we Francji powstał nowy Rząd i że tworzy się Armia Polska.

Różnymi drogami, używając wszelkich dozwolonych i nie dozwolonych sposobów, zaczęli żołnierze dążyć do Francji.

Już w październiku obóz wojskowy w Coëtquidan zappełnił się Polakami, spieszącymi do wojska z:

- obozów internowanych na Węgrzech i w Rumunii,
- potajemnie przedzierających się przez wiele granic z kraju,
- ochotnikami z Francji i Belgii.

Dziwni to byli żołnierze. Od dziecka do starca. Od twardo spracowanego górnika do sławnego naukowca.

Odziani w stare mundury francuskie z poprzedniej wojny, w cywilnych, nawpół zdartych przez długie wędrówki butach, wzięli się z zapałem za wyszkolenie, nie dbając na chłód i głód.

Wspólny cel — walka, złączył wszystkich.

Nikt się nie skarżył na zimno i wilgoć, na brak żywności, na niechęć Francuzów. Każdy miał w duszy jedno pragnienie: dostać broń i pójść na front.

W twardych warunkach przetrwano zimę.

Obóz pęczniał i nie mógł już pomieścić ciągle napływających ochotników. Utworzone w listopadzie 1939 r. Zgrupowanie Pancerne przeniesiono do pobliskiej wioski CAMPÉNEAC.

W dniu 29. stycznia 40 r. zostaje utworzony 2 Batalion Pancerny. Jednocześnie wszystkie jednostki pancerne zostają przeniesione do południowej Francji.

Spełnia się wreszcie marzenie żołnierskie: Batalion otrzymuje pierwsze czołgi. Są to wprawdzie stare „Renówki“ z poprzedniej wojny, ale na początek dobre i to.

10 maja 1940 r. Niemcy atakują Holandię, Belgię i Francję.

Zostaje stworzona Półbrygada Pancerna w składzie 1-go i 2-go Batalionu Czołgów.

2-gi Batalion wyjeżdża w rejon Versailles, gdzie otrzymuje czołgi R. 40. i po krótkim, kilkudniowym zaledwie zapoznaniu się ze sprzętem, dnia 13 czerwca rusza do akcji.

The news soon spread, that a new Polish Government had been formed in France and that the Polish Army was being re-organized there.

By devious ways, by various means fair or not, men started their trek to France.

Already in October the military camp at Coëtquidan was filled with Poles hastening to rejoin the Army. They came:

- from the interment camps of Hungary and Rumania,
- from Poland, secretly filtering through the many frontiers,
- from amongst the immigrants in France and Belgium.

They were a mixed crowd, the young and the venerable, the work-weary miner and the learned scientist. Some in old French uniforms from the last War, some in their civilian clothes, their boots in shreds after their ardnous travels, they started training with a spirit, which accepted neither hunger nor cold.

One aim cemented them — the will to Fight.

No word of complaint against the cold or the damp, against the lack of food or the lukewarmness of the French, each in his soul had but one desire — arms and the front.

The winter was spent under heavy conditions.

The camp expanded and was further unable to hold the flow of volunteers. In November an Armoured Group was formed and moved to the neighbouring village Campéneac.

On the 29-th January 1940 the 2-nd Armoured Battalion was formed and together with other Armoured Units was transferred to the South of France.

At last our dreams came true, the Battalion received its first tanks. They were, to be sure, only old Renaults from the last War, but as a start these were welcome.

On the 10-th May 1940 the Germans attacked Holland, Belgium and France.

A semi-Brigade was formed consisting of the 1-st and 2-nd Armoured Battalions.

The 2-nd Battalion left for Versailles, where it was equipped with „R. 40“ tanks, After a short period of only a few days, in which to become acquainted with the new equipment, the Battalion moved off to the front.

Intensywne bombardowania niemieckie uniemożliwiają transport kolejną. Front francuski, w miesiąc po rozpoczęciu wojny, chwieje się. Trudno znaleźć jakieś Dowództwo, trudno otrzymać rozkazy.

Wreszcie Batalion zostaje przydzielony do I Korpusu Francuskiego i otrzymuje zadanie od dowódcy obrony p-panc. na osi Valancay — Levreux.

Porozstawiane plutony czołgów znajdują się na przestrzeni 20 km. Francuzi chcą z polskich czołgów zrobić nową linię Maginot, pod osłoną której wycofują się, mając już dość wojny. Batalion opóźnia ruch nieprzyjaciela, wycofując się spokojnie i w porządku, a Francuzi biorą często nas za Niemców.

Wszędzie przewalają się grupy żołnierzy francuskich, śpiewających wesoło. Wszędzie walają się stosy porzuconej broni, sprzętu i amunicji.

Niema już żadnych rozkazów dla Batalionu, bo niema już żadnego dowództwa francuskiego w pobliżu. Brak amunicji i paliwa. Brak żywności. Batalion zostaje całkowicie otoczony.

Wreszcie łącznik przywozi rozkaz gen. Kukiela, by dążyć do portu w Bayonne, skąd okręty ewakuują żołnierzy do Wielkiej Brytanii.

Trzeba palić czołgi, choć żal ich serdecznie. Trzeba ratować ludzi. Ze łzami w oczach i z ciężkim sercem załogi wykonują rozkaz.

25 czerwca Batalion dobija po forsownym marszu do St. Jean de Luz. Tam ładuje się na statek „Baron Kaennard“ i odpływa do Anglii.

Poraz drugi już żołnierz zacisnął twardo zęby i szedł mimo niepowodzeń, do dalszej walki o „waszą i naszą“ wolność wierząc, że wytrwa do końca.

Okres pobytu w Wielkiej Brytanii to okres ciężkiej próby. Chęć walki pokonała wszelkie przeszkody. Odpadli przez ten czas ludzie słabi i lękliwi. Zostali twardzi, z wiarą i niezłomną chęcią walki aż do zwycięstwa.

Przygotowywano się do dalszej walki bardzo gruntownie.

Dzisiaj można powiedzieć, że w dniu wyjścia do walki na Kontynencie wszyscy żołnierze Pułku byli zapięci „na ostatni guzik“, wyszkoleni, zgrani, pewni siebie.

Intensive German bombing had made transport by train impossible. The French front one month after the commencement of the offensive was tottering. It was difficult finding headquarters, difficult to get concrete orders.

Finally the Battalion was posted to the 1-st French Corps and the O. i. C. Anti-Tank Defence gave it its first task on the Valancay — Levreux sector.

Tank troops of the Battalion were spread over 20 km (12½ miles) of front. The French formed a fresh Maginot Line of Polish tanks, under whose cover they withdrew, having had enough of war.

The Battalion delaying the enemy, retreated calmly and in order, the French very often mistaking it for Germans.

Everywhere groups of French soldiers singing and happy, every where piles of discarded arms, equipment and ammunition.

The Battalion got no further orders, as already there were no French Headquarters nearby. Ammunition gone, fuel gone and food gone. The Battalion was completely surrounded.

At last a messenger came from General Kukiel with orders to make for Bayonne, where there would be ships to evacuate the troops to Great Britain.

Tanks must be destroyed and burned against one's wishes, the personnel had to be saved at all costs. So with tears in their eyes and heavy hearts the crews carried out their bitter task. After a hard forced march the Battalion reached St. Jean-de-Luz on the 25-th June. There it was embarked on the „Baron Kaennard“ and sailed for England.

So, the soldier for a second time, in spite of failure, set out with teeth clenched to carry on the fight „for your freedom and ours“¹⁾, knowing he would hold out to the end.

The stay in Great Britain was a severe task. But the will to fight overcame all difficulties. The weak and timid fell out. The determined remained there believing in final victory.

Preparation for further battle was very thorough.

To-day we can say, that on the day of entry into action on the Continent, every soldier in the Regiment was ready to the last stitch, trained, co-ordinated and confident.

¹⁾ An historical Motto of the Polish Army very often embroidered on their Regimental Colours.

1940. Niemcy u szczytu sławy. Defilada pod Łukiem Triumfalnym w Paryżu.

1940. Germans at the height of their power. Marsh Past under the „Arc de Triomphe“ in Paris.

Nadszedł czas zmierzenia się raz jeszcze z odwiecznym wrogiem; tym razem mając jednakowe szanse, jednakowe uzbrojenie. Ktoś, kto patrzył z bliska na żołnierzy 2 Pułku Pancernego, ruszających do walki wiedział, że są oni gotowi wykonać każdy rozkaz. Każdy żołnierz miał swój osobisty rachunek do spłacenia. Każdy szedł by zwyciężyć!

Dzień załadowania się na statki, wiozące Pułk do walki, był dniem, na który każdy żołnierz czekał z upragnieniem przez cały czas pobytu w Wielkiej Brytanii. Był on dniem startu marszu bojowego żołnierzy Pułku po przez pokonane Niemcy do Wolnej Polski.

Pracę bojową wszystkich żołnierzy Pułku w walkach od Caen w Normandii poprzez wzg. 262, Ypres, Weelde, Alphen, Bredę, rzekę Mark, Bourtange, Rhede aż do Wilhelmshaven ilustrują zdjęcia na następnych stronach.

1945. Armia „nadaludzi“ rozbita.

1945. The Army of the „Super Race“ scattered.

The time had come once again to match ourselves against our enemy, this time with chances even and evenly armed. Anyone watching the 2-nd Armoured Regiment moving into action knew, they were ready for anything. Each soldier had his own account to settle, each meant to win.

The day of embarkation on board ship for the Continent was the day, for which every soldier had been waiting ever since his arrival in Great Britain.

It was the start of the approach march of the Regiment which was to lead through conquered Germany to liberated Poland. The illustrations on the following pages show various phases of the Regiment's activities in and between battles from Caen In Normandy through Hill 262, Ypres, Weelde, Alphen, Breda, the river Mark, Bourtange, Rhede up to Wilhelmshaven.

Dane, dotyczące pracy bojowej Pułku od dnia 1. VIII. 44 do dnia 6. V. 45 r.:

STRATY ZADANE NIEPRYJACIELOWI

Zniszczono lub zdobyto:

15 czołgów typu „Tiger“, „Panther“ i Mark IV.
12 dział samobieżnych
86 dział różnego kalibru
234 różnych pojazdów

Wzięto jeńców:

21 oficerów
1546 szeregowych

STRATY WŁASNE

W ludziach:

Zabitych:

8 oficerów
46 szeregowych.

Zmarli z ran:

1 oficer
10 szeregowych.

Rannych:

51 oficerów
180 szeregowych.

Zaginionych:

6 szeregowych.

W sprzęcie:

68 czołgów zniszczonych lub spalonych
15 innych pojazdów zniszczonych lub spalonych

A few facts from Regimental records regarding the activities from 1-st August 1944 to 6-th May 1945 are given below:

CASUALTIES INFLICTED ON THE ENEMY

Destroyed or captured:

15 tanks of „Tiger“, „Panther“ and Mark IV type
12 self-propelled guns
86 guns various calibres
234 vehicles various types

Captured prisoners:

21 officers
1546 other ranks

REGIMENTAL LOSSES

Personnel:

Killed:

8 officers
46 other ranks

Died of wounds:

1 officer
10 other ranks

Wounded:

51 officers
180 other ranks

Missing:

6 other ranks

Equipment:

68 tanks destroyed or burned
15 other vehicles destroyed or burned.

ZOSTAŁO ODZNACZONYCH ZA KAMPANIĘ

Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego „VIRTUTI MILITARI“
V klasy

24 oficerów

10 szeregowych

Krzyżem Walecznych po raz pierwszy, drugi i trzeci
3 oficerów

Krzyżem Walecznych po raz pierwszy i drugi
16 oficerów
18 szeregowych

Krzyżem Walecznych poraz pierwszy
44 oficerów
136 szeregowych

Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami
1 oficer

Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami
8 oficerów

Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami po raz pierwszy i drugi
1 szeregowy

Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami po raz pierwszy
56 szeregowych

ODZNACZENIAMI ALIANCKIMI

D. S. O. — 1 oficer

Military Cross — 1 oficer

Military Medal — 2 szeregowych

The Legion of Merit — 1 oficer

Croix de Guerre — 2 oficerów i 2 szeregowych

1939 - 1945 Star — 58 oficerów i 580 szeregowych

France - Germany Star — 59 oficerów i 694 szeregowych

Africa Star — 6 szeregowych

Defence Medal — 33 oficerów i 234 szeregowych

AWARDS

Silver Cross of the order of „VIRTUTI MILITARI“ V-th class
24 officers

10 other ranks

Cross of Valour with 2 bars
3 officers

Cross of Valour with one bar
16 officers
18 other ranks

Cross of Valour
44 officers
136 other ranks

Gold Cross of Merit with Swords
1 officer

Silver Cross of Merit with Swords
8 officers

Bronze Cross of Merit with Swords and bar
1 other rank

Bronze Cross of Merit with Swords
56 other ranks

ALLIED AWARDS

D. S. O. — 1 officer

Military Cross — 1 officer

Military Medal — 2 other ranks

The Legion of Merit — 1 officer

Croix de Guerre — 2 officers and 2 other ranks

1939 - 1945 Star — 58 officers and 580 other ranks

France - Germany Star — 59 officers and 694 other ranks

Africa Star — 6 other ranks

Defence Medal — 33 officers and 234 other ranks

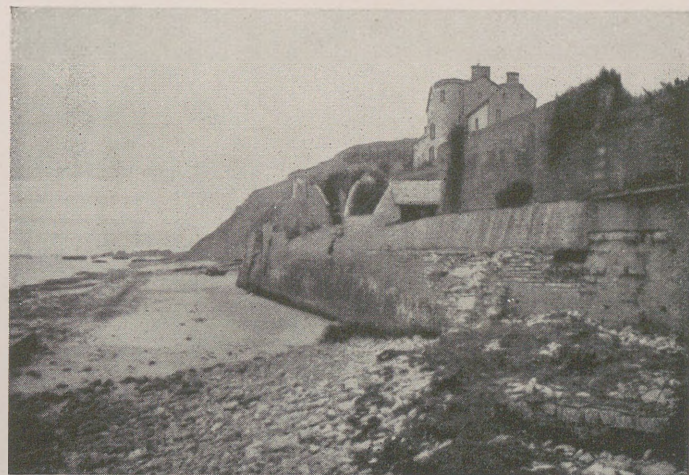
Dnia 30. VII. 44. Pułk odpływa z Londynu.
On the 30-th of July 44. the Regiment sails from London Docks.

Żegnajcie Białe Skąły Dover'u.
Farewell White Cliffs of Dover.

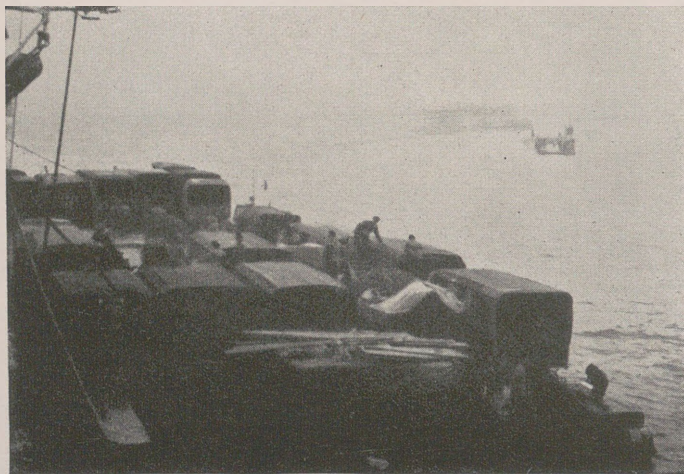
Nikt nie spieszy się do spania. Noc jest piękna.
No one seems to be in a hurry to go to sleep on such a beautiful night.

Dnia następnego podpływamy do Francji. Zdala widać umocnione brzegi.
On the following day we approach France. The shores even at a distance seem well fortified.

Sprawnie idzie rozładowanie. Pełna barka płynie do brzegu.
The job completed efficiently. A full barge sails for shore.

Ostatni rzut oka na statek, którym płynęliśmy.
Last look at the ship that brought us over.

Przeładowywanie czoł-
gów na barki in-
wazyjne.

Reloading of tanks on
tank landing craft.

Dnia 1 sierpnia 44. Pułk ląduje w Normandii w okolicy Courseulles-sur-Mer. Po czterech latach oczekiwania Żołnierz Polski stanął znowu do walki na ziemi francuskiej.

On the 1-st of August 44 the Regiment lands in Normandy in the neighbourhood of Courseulles-sur-Mer.
After four years of waiting Polish Troops are again ready to fight on French soil.

Sztuczny port w Courseulles-sur-Mer.
Artificial harbour at Courseulles-sur-Mer.

Oddziały lądujące przed nami stoczyły tutaj ciężką walkę
The task of the troops, that landed before us, was very heavy.

Zbiórka czołgów po wylądowaniu.
Tanks lined up after landing.

Obok m. Buhot rozbijamy namioty.
The tents are pitched outside Buhot.

Toaleta poranna.
Morning wash.

Po drugiej stronie polany kwateruje rzut zaopatrzenia.
„A 2” Echelon on the opposite side of the field.

W wolnych od zajęć chwilach odwiedzano obóz jeńców . . .
Men off duty visit a nearby P o W's camp . . .

. . . lub też grano w bridge'a.
. . . or played bridge.

Dnia 6. VIII. 44. „Generalne pranie.”
6-th of August 44. „Laundry Day.”

Poczta polowa urzęduje.
Our Field Post Office never rests.

Msza Święta.
Holy Mass.

Komunia Święta.
Holy Communion.

Dnia 7. VIII. 44. wieczorem długi sznur czołgów wypełnił na drogi.
On the evening of the 7-th of August long line of tanks drew up on the road.

Miasto właściwie nie istnieje. Idziemy wśród ruin i gruzów.
The town practically ceased to exist; we just drove through debris.

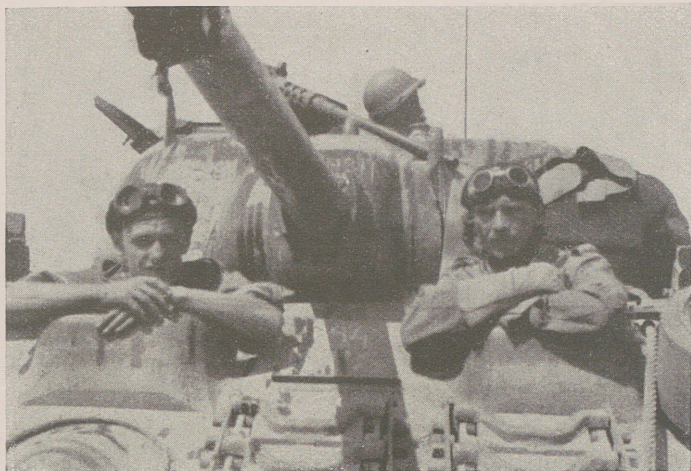

O świcie dnia 8. VIII. 44. Pułk przechodzi przez Caen.

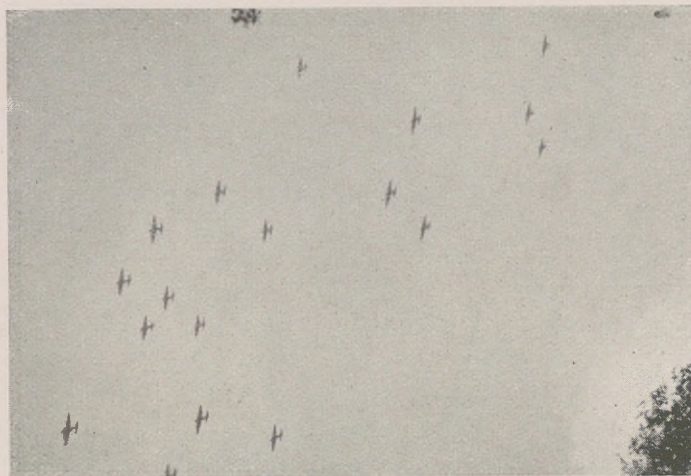
On 8-th of August
44. Regiment passed
through Caen.

Po całonocnym marszu, rankiem dnia 8. VIII. 44. Pułk przechodzi przez Caen i zajmuje podstawę wyjściową do natarcia za fałdą terenową na płu. od drogi St. Aignan de Cramesnil - Couteville.

After a whole night's march the Regiment, having passed Caen at dawn reached its „starting line“ north of St. Aignan de Cramesnil - Couteville road.

Gotowi do natarcia.
Ready to attack.

O godz. 13.15 nadchodzi wsparcie lotnicze.
The supporting planes come over at 13.15 hrs.

Zdaje się, że niebo też wzięło udział w walce.
The skies look as though ready to take part in the coming battle.

W dymy wybuchów ruszyły czołgi do natarcia.
Through blast and smoke the tanks went to attack.

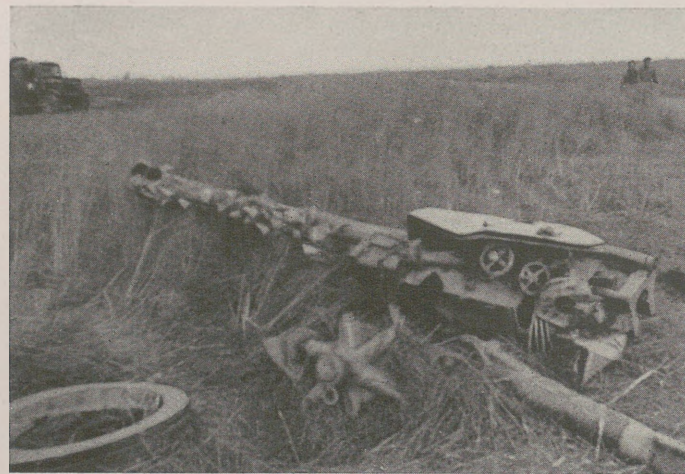
Wśród złocistych lanów pszenicy posuwamy się naprzód.
We went forward through golden wheat fields.

Wkrótce zboża stanęły w płomieniach.
Shortly the wheat took fire.

Strzały nasze były celne. Stanowiska niemieckie płoną.
Our aiming was good — the German strongholds are burning.

Niemieckie działo p-panc. — jeden z naszych celów.
German anti-tank gun — one of our targets.

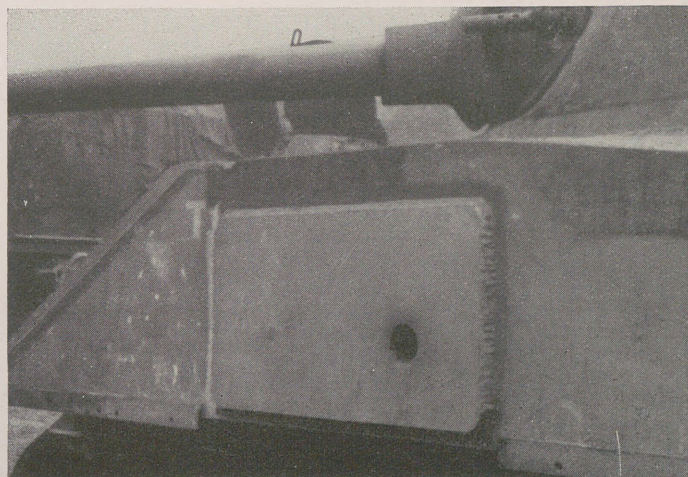
Jeszcze jedno zniszczone działo p-panc.
Another one out of action.

Wszędzie pełno porzuconego sprzętu i amunicji.
German ammunition and equipment left behind is to be seen.

Zapłaciliśmy za „chrzest bojowy”.
We paid dearly for our „Baptism of Fire”.

Jeden z naszych zniszczonych czołgów.
One of our tanks knocked out.

Zalogi czołgowe ratują rannych kolegów.
Tank crews help their wounded comrades.

Lekko rannych opatrują sanitariusze.
The medical orderly takes care of the slightly wounded.

Cieężko rannym niesie pomoc Lekarz Pulkowy.
The M. O. looks after seriously wounded.

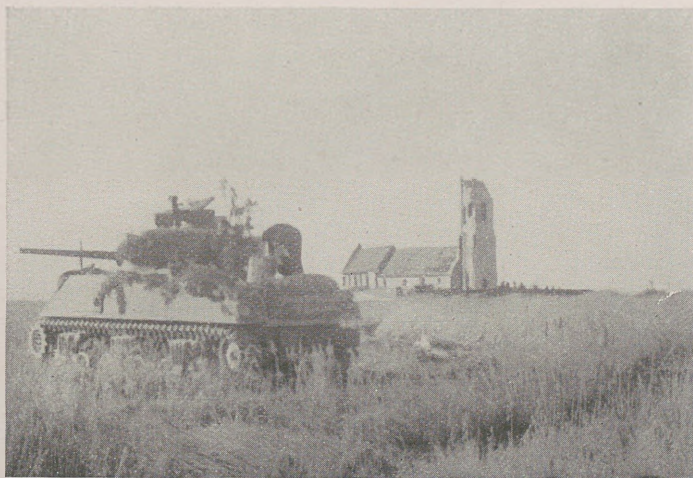
Po opatrunku ranny natychmiast zostaje odesłany do szpitala.
After first aid treatment the wounded are being evacuated to the nearest hospital.

Porzucone przez Niemców działa p-panc.
German anti-tank guns left behind.

Dnia 9. VIII. 44. Pulk przechodzi pod Couvicourt.
On the 9-th of August the Regiment approaches Couvicourt.

Cały czas jesteśmy pod ogniem moździerzy. Wieża kościoła co chwila zmienia kształt.
All the time we are under heavy enemy fire. The church tower gets hit frequently.

Grób Żołnierza Pulku, który zginął od ognia moździerzy.
The grave of a Soldier killed by mortar bomb.

Wszystkie drogi pełne są wozów wiozących zaopatrzenie.
Just behind the front line the roads are packed with the supply lorries.

Oficer Zaopatrywania Pułku przy pracy.
The Regimental Supply Officer at work.

Zaloga czołga p-lotn. przydzielonego do ochrony rzutu A.2.
The crew of an A. A. tank attached to A.2. Echelon.

Jeden z wielu ...
One of the many ...

„Skorpiony“ też ponoszą straty.
The „Scorpions“ have some casualties too.

Nasza artyleria zmienia stanowiska.
Our artillery moves off to new gun positions.

15. VIII. 44. pod Jort. Pod osłoną dymów czołgi wchodzą do miejscowości.
15-th of August 44. near Jort. Under cover of a heavy smoke screen our tanks enter the village.

16. VIII. 44. Zniszczony czołg niemiecki pod Louvagny.
16-th of August 44. German tank knocked out near Louvagny.

Dnia 18. VIII. 44. Pułk po całodziennych krwawych walkach, nie mając nawet czasu uzupełnić amunicji i paliwa, rusza na Chambois z zadaniem przecięcia drogi odwrotu Niemców i połączenia się z Amerykanami.

Aby dojść tam, trzeba przejść 12 km poprzez całe ugrupowanie npl. Mamy wbić się głęboko klinem w jego ugrupowanie i stanąć na jego tyłach.

On the 18-th of August 44., having fought all day long and with little ammunition or petrol left, the Regiment was ordered to reach Chambois as quickly as possible, cut off the enemy's main line of retreat and join up with the U. S. forces.

In order to do so we had to push on for 12 km right through enemy defences.

O świcie pod Champeaux rozpoczęła się krwawa walka. Zaskoczeni Niemcy bronią się zaciekle.

One of the bloodiest battles took place at dawn near Champeaux. The surprised Germans fought to the last.

Czołgi nasze szarżują po drodze, rozbijając i paląc całe kolumny niemieckie. Our tanks charged along the road, burning and destroying German mechanised columns.

Bierzemy całe gromady jeńców.
Large numbers of prisoners were taken.

Wśród jeńców są również „grube ryby”.
Some of them are quite a „catch”.

Ranni jeńcy układają się obok naszych czołgów.
The wounded prisoners lie down beside the tanks.

Pogrzeb Żołnierza Pułku poległego w walce.
The burial of a Soldier killed in action.

Przed chwilą butni, teraz leżą prosząc o pomoc.
Arrogant a few minutes ago, now pleading for help.

Wśród rannych uwijają się nasi i niemieccy sanitariusze niosąc pomoc.
Both our and German medical orderlies help the wounded.

Ten naprawdę potrzebuje pomocy.
This one really needs help.

Wzięty do niewoli lekarz niemiecki pomaga w pracy Lekarzowi Pułkowemu.
A German doctor taken prisoner helps our M.O.

Po południu dnia 19. VIII. 44. Pułk przechodzi na wzgórze 262, gdzie od rana zмага się krwawo 1. Pułk Pancerny wraz z Baonem Strz. Podhalańskich i 8. Baonem Strz.

„Worek Falaise“ zostaje zamknięty.

W nocy 19/20. VIII. wzgórze zostaje okrążone całkowicie przez Niemców. Przez szereg dni usiłowali oni daremnie zniszczyć nas i otworzyć sobie drogę dalszej ucieczki.

On the 19-th of August 44. the Regiment moves on to the Hill 262, where the 1-st Armoured Regiment and the 1-st Highland and 8-th Infantry Battalions are allready fighting against heavy odds since morning.

The „Falaise Gap“ is closed.

On the night of the 20-th of August the Hill is completely surrounded by the Germans. For several days they try in vain to annihilate us and open up again the lines of retreat.

Ruszamy na wzgórze 262.

We approach Hill 262.

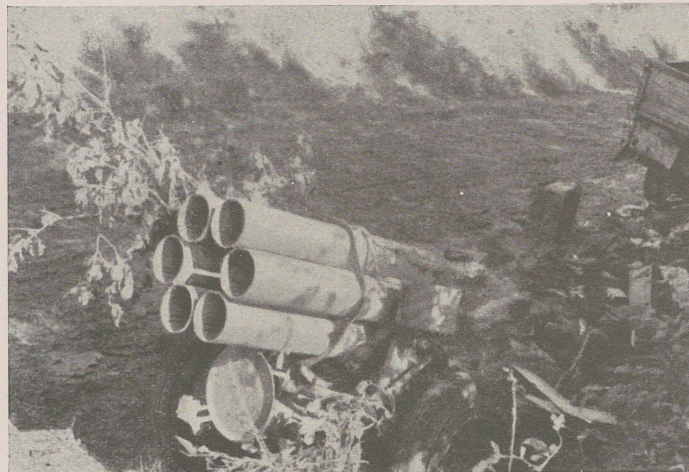

Rozbity niemiecki czołg Mark III.

A knocked out German Mark III tank.

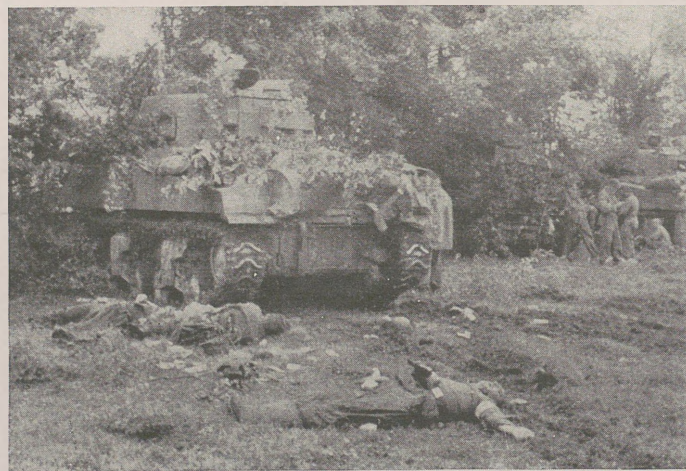
Próba ucieczki zawiodła.
They failed to get away.

Nawet moździerz sześciolufowy nie pomógł. Nasi strzelcy potrafili je uspokoić.
Even the 6-barreled mortars did not help. Our gunners managed to put them out of action.

Czołgi niemieckie dochodzą nieraz na kilkanaście metrów i giną od naszych p-panców.
The German tanks managed to get as close as 30 yards to our positions before being finally knocked out by our anti-tank guns.

Masy piechoty dochodzą aż do naszych stanowisk, lecz giną od ognia dział i ckm'ów.
The German infantry gets ever closer still before it is stopped by our fire.

Jedno po drugim
milkną pod naszym
ogniem działa nie-
mieckie.

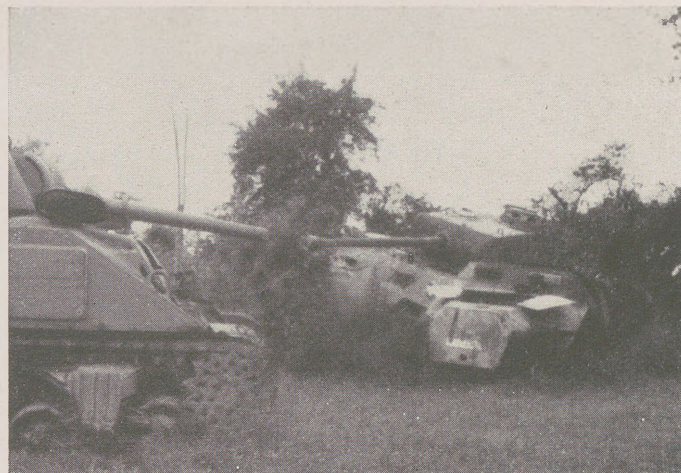
More and more Ger-
man guns are put
out of action.

Dwa Pułki Pancerne wraz z Brygadą Piechoty, same ponosząc duże straty, odparły wszystkie uderzenia.

Dnia 21. VIII. 44. raz jeszcze Niemcy nacierają na wszystkich odcinkach. Odparci, giną i poddają się setkami, pozostawiając palący się sprzęt i rannych.

1500 jeńców, tyleż zabitych, 20 zniszczonych czołgów, ponad 30 dział i niezliczona ilość pojazdów, oto straty zadane przez obrońców wzgórza 262.

Two Armoured Regiments supported by an Infantry Brigade repelled all counter attacks, suffering themselves heavy casualties. On the 21-st of August the Germans attack once more. They died in hundreds, finally surrendered, throwing their arms away. 1500 were killed, 1500 taken prisoners, 20 tanks and 30 guns knocked out. Countless other vehicles were burnt

Często czołgi spotykały się na „długość lufy”.
„Close combat.”

Tej Panterze „wylamaliśmy” już zęby.
This Panther will not do more harm.

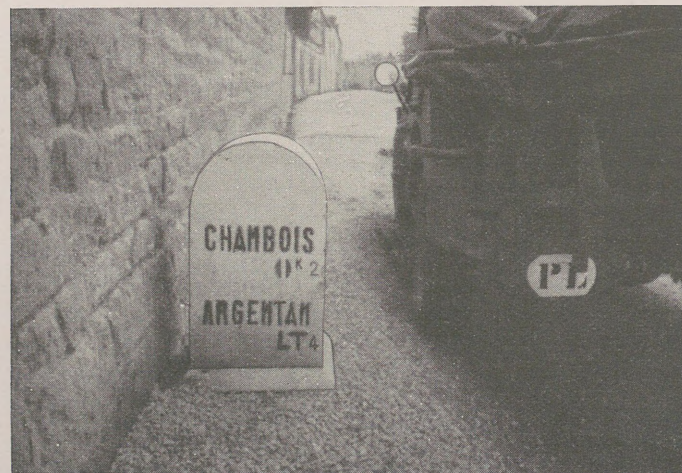
Wszystkie drogi zawałone zniszczonym sprzętem.
All roads are blocked by destroyed guns and vehicles.

Ludzie, konie, czołgi i inne pojazdy wałali się wszędzie.
Dead Germans, horses, destroyed tanks and other vehicles covered the roads.

Tygrys nie uratował sytuacji. Uspokoiły go polskie działa.
Even the Tiger, silenced by Polish guns, could not help them.

Dnia 23. VIII. 44 bitwa jest skończona. Odchodzimy na odpoczynek.
On the 23-rd of August the battle is over. We are going for rest.

Zawalona sprzętem i trupami droga nie jest łatwa do przebycia.
The road is not easy to get through.

Jeszcze jedna Pantera unieszkodliwiona.
Another Panther out of action.

Falaise, Chambois, Champeaux i wzg. 262 długo zostaną w pamięci Żołnierza Polskiego.
Falaise, Chambois, Champeaux and Hill 262. Those names will never be forgotten by Polish Troops.

Bombowce ciągną przygotować dla nas „następny teren”.
Planes going over to bomb our next objective.

Po parodniowym odpoczynku ruszamy w pościg za Niemcami.
In pursuit of the enemy, after a few days' rest.

W drodze na Abbeville.
On the road to Abbeville.

Przeprawa przez Sekwanę.
The crossing of Seine river.

By przyspieszyć pościg, zdwojono kolumnę.
Everyone is in a hurry.

Ludność francuska wita swych Oswobodzicieli.
The peoples of France greet their Liberators.

Na każdym postoju czołgi są oblegane przez ludność.
Whenever we stopped the tanks were surrounded by curious peoples.

Przeprawa przez rzekę pod Grigny.
The crossing of the river near Grigny.

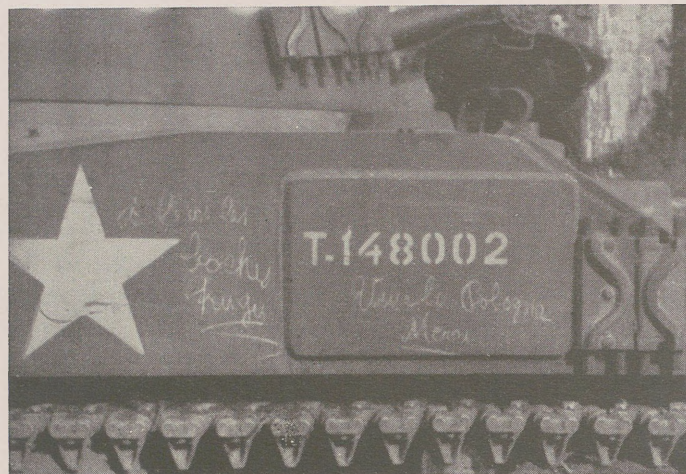

Wyrzutnia bomb rakietowych V.1
A V.1 launching site.

Dnia 6. IX. 44. godz. 12,40 Pułk wchodzi do Belgii. Czołgi na ulicach Poperinge.

On the 6-th of September 44, at 12,40 hrs the Regiment crossed into Belgium and entered the town of Poperinge.

Dowód wdzięczności za oswobodzenie.
The gratitude of Liberated.

Wozy z zaopatrzeniem pod Ypres.
The supply lorries at Ypres.

Uzupełnianie amunicji w m. Wieltje.
Loading of ammunition at Wieltje.

Dnia 8. IX. 44. Pulk przeciął drogę odwrotu Niemców pod Ruyselede.
On the 8-th of September 44. the Regiment cut off the German lines of retreat at Ruyselede.

Czołgi przeszły przez kolumnę artylerii, niszcząc ją całkowicie.
The tanks went through an enemy artillery column, destroying it completely.

— To było „małe Chambois” — powiedział Dowódca Dywizji.
G. o. c. called it „small Chambois”.

Po bitwie.
When the battle was over.

Po południu dnia 14. IX. 44. Pułk wchodzi do Beveren-Waas.
In the afternoon of the 14-th of September 44 the Regiment entered Beveren-Waas.

Nareszcie można zjeść coś z kuchni.
A hot meal at last.

Piętnastoletni chłopiec belgijski przekradł się do Niemców i przynosił cenne wiadomości.
Za swą odwagę został odznaczony Krzyżem Walecznych.

A fifteen-year-old Belgian boy has been decorated with the Polish Cross of Valour for extreme bravery in carrying valuable information from German occupied territory.

Pułk przez kilka dni odpoczywa, patrolując plutonami na północ od miasta.

Dnia 28. IX. 44. ruszamy w kierunku granicy holenderskiej.

For a few days the Regiment rested at Beveren-Waas, sending patrols north of the town.

On the 28-th of September 44 we moved towards the Dutch border.

Po drodze mijamy rozbity „Jagd-Panther”.
We pass by a knocked out „Jagd-Panther”.

Zdala widać już legendarną „krajnę wiatraków”.
We approach a famous „land of wind mills”.

1. X. 44. natrafiamy na potężną obronę niemiecką na granicy belgijsko-holenderskiej.
On the 1-st of October 44. we come to the Dutch border. It was very heavily defended.

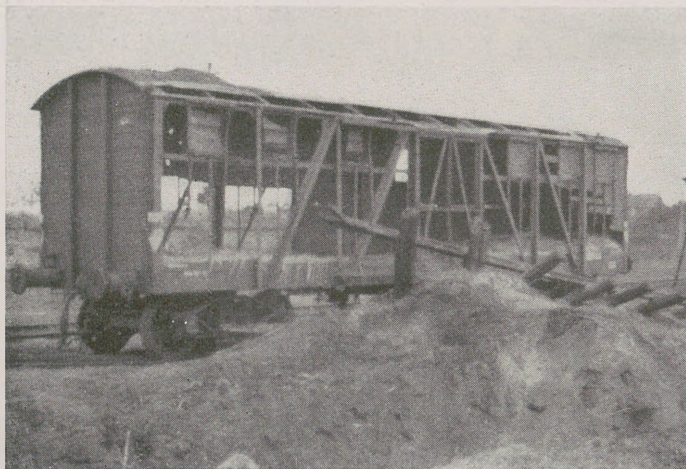
W dwudniowych walkach przełamano obronę, niszcząc wiele dział i biorąc jeńców.
It took two days to break down the enemy's resistance. Their guns were destroyed and many prisoners taken.

Szczątki niemieckiego działu S. P.
Not much is left of a German SP gun.

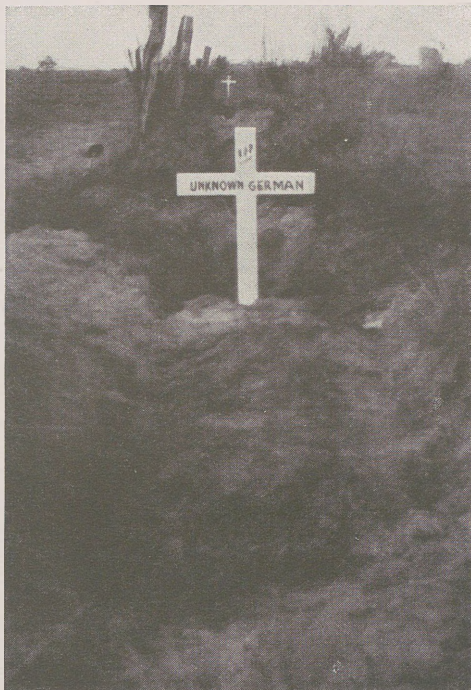
Jedno z rozbitych dział p-panc. 88 m/m.
Deadly German „88” knocked out.

Dnia 2. X. 44. Pułk zajmuje stację kolejową Weelde.
On the 2-nd of October 44 the Regiment has occupied the railway station of Weelde.

Przygotowane przez Niemców do ewakuacji transporty zostały przez nas zniszczone.
German transport ready for evacuation was destroyed.

Na polu walki widnieją krzyże na grobach poległych Niemców.

German graves on the battlefield.

Dnia 1. X. 44. Pułk idąc w straży przedniej w kierunku Baarle Nassau, napotyka na silną obronę niemiecką w rejonie stacji kolejowej Weelde. W ciągu dwudniowych walk Pułk ponosząc straty, niszczy wiele dział i bierze do niewoli 70 jenców. 100 zabitych zostaje na polu walki.

On the 1-st of October 44. the Regiment being in the advance guard was stopped by heavy German defence. In the course of two days fighting the Regiment destroyed many German guns, killed about 100 Germans and took 70 prisoners.

Dnia 3. X. 44. Pułk przekracza granicę belgijsko-holenderską.
On the 3-rd of October 44. the Regiment crossed over the Dutch border.

Przyczajone za domem czekało działo 88 m/m. Nasi strzelcy szybko je wyszukali i „uspokoili”.
The German „88” was hidden behind a small house. Our gunners soon silenced it.

Zniszczony pod Weelde czołg sierż. Strzeleckiego.
One of our tanks knocked out near Weelde.

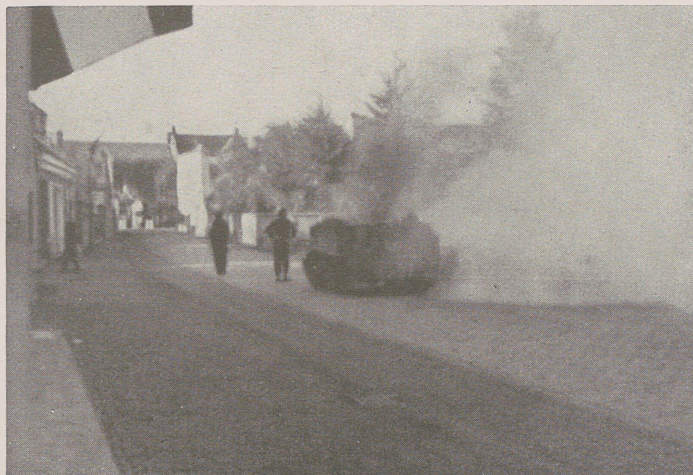
Groby Żołnierzy Polskich na cmentarzu w Merxplas.
Polish graves at Merxplas cemetery.

Dowódca 1. Szwadronu, poległ pod Weelde.
The Commander of A Squadron killed near Weelde.

Polegli na ziemi belgijskiej.
Killed on Belgian soil.

Plonący carrier na ulicy Baarle Nassau.
One of our carriers burning at Baarle Nassau.

Tuż po zdobyciu miasta pojawiły się nasze posterunki R. R.
As soon as the town was taken our T. C. was on the duty.

Saperzy mieli nielada zadanie z rozbiciem licznych pól minowych.
The engineers had little rest as the area was heavily mined.

Gdzie brakło czasu na rozbieranie pól minowych, wystawiono tablice ostrzegawcze.
These signs were left whenever there was no time to clear a mine-field.

Dnia 5. X. 44. ruszyło natarcie na Alphen. Czołgi zajmują podstawę wyjściową.
On the 5-th of October 44. the tanks take up their starting positions before attacking the town of Alphen.

O godz. 11,15 rozpoczęło się natarcie.
The attack commenced at 11,15 hrs.

W pierwszym skoku osiągnięto De Roos. Wzięto jeńców.
The village of De Ross was captured in the first faze; prisoners were taken.

Czołgi otworzyły celny ogień na stanowiska niemieckie.
The tanks began firing at the German positions.

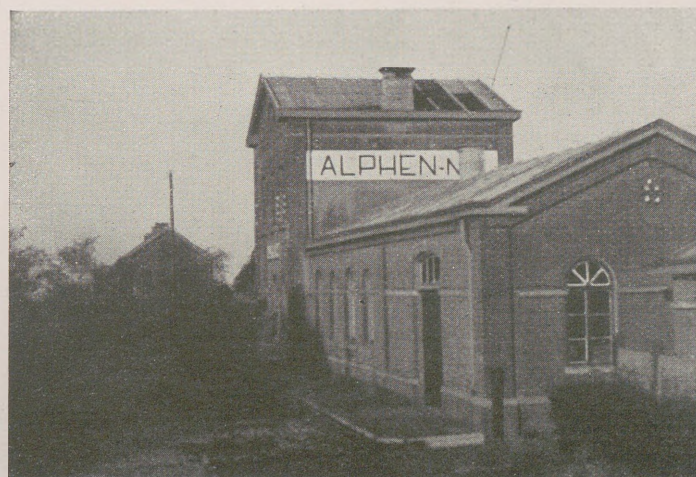
Strzelcy czołgowi nie szczędzili amunicji.
Ammunition was not spared.

Jeńców jest coraz więcej. Dragoni odprowadzają ich do tyłu.
More prisoners. The infantrymen take them to the rear.

Natarcie wspomagają skutecznie nasze samoloty.
Our planes supported the attack.

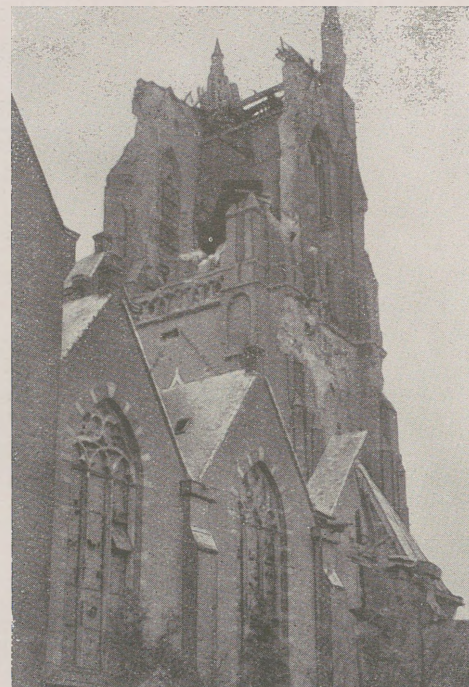
O zmierzchu Alphen zostało zdobyte.
At sunset Alphen was taken.

Meldunek do Dowództwa Brygady o zajęciu miasta.
Radio message to the Brigade H. Q. reporting the capture of the town.

Buldozer przygotowuje stanowiska dla czołgów.
New tank positions are being prepared.

Wieża kościoła w Alphen stała się ulubionym celem dla artylerii niemieckiej.

The church tower of Alphen was the constant target for German artillery.

5. X. 44. Pułk w składzie 10 Brygady Kawalerii Pancernej, wsparty szwadronem Dragonów, naciera na Alphen. Dzięki wspieranej współpracy lotnictwa i artylerii Pułk wykonał natarcie i zajął miasto, tracąc jedynie dwa czołgi.

On the 5-th of October 44. the Regiment supported by Coy of Bde Moto Bn attacked Alphen. Owing to extremely good air and artillery support the Regiment captured the town losing only two tanks.

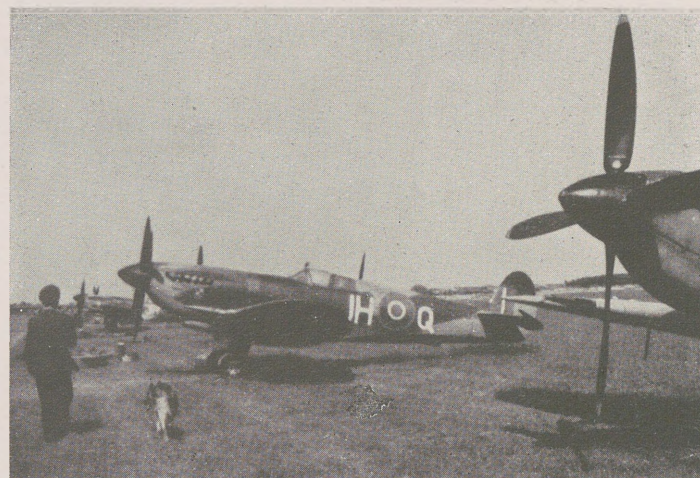
Niedaleko od frontu
stało Polskie Skrzydło
Myśliwskie.

The Polish Fighter
Wing was not far
behind the front line.

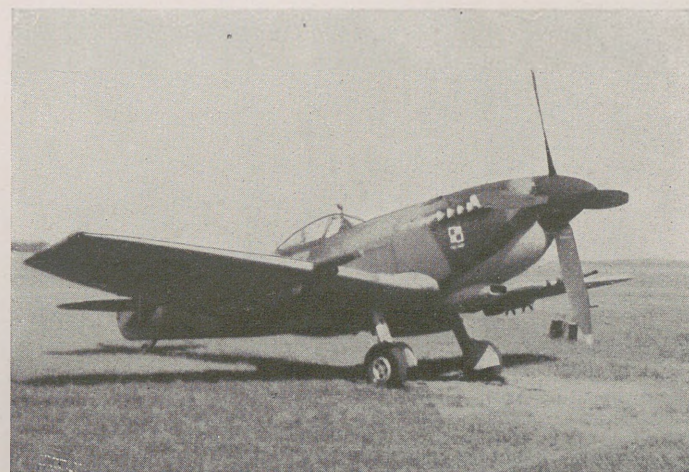
W czasie walk wiedzieliśmy, że gdy tylko zajdzie potrzeba, przyjdą nam z pomocą „ptaszki”. Często wspomagały nas samoloty 131-go Polskiego Skrzydła Myśliwskiego, które było w pobliżu, zawsze gotowe do walki.

We have always known that the „birds” are constantly ready to help us.

The 131 Polish Wing was often near us and its planes supported us frequently.

Samoloty były zawsze gotowe pospieszyć nam z pomocą.
Planes was always ready to support us.

Obok znaków brytyjskich na każdym samolocie widniały Polskie znaki rozpoznawcze.
The emblem of the Polish Air Forces was painted on every plane.

7. X. 44. w m. Terover odwiedza Pułk Dowódca I-go Korpusu Gen. Boruta-Spiechowicz.
A visit by the Corps Commander at Terover.

Przemówienie Dowódcy Korpusu do Oficerów.
The General spoke to the Officers.

Paradniowy postój wykorzystano na wzmocnienie pancerza czołgów.
During the next few days the welders were kept busy strenghtening the armour.

Zjawił się gość mile widziany — Oficer Gospodarczy Pułku z poborami.
The Regimental Paymaster was always welcomed.

Jeden ze Szwadronów rusza na odcinek.
One of the Squadrons moves up to the front-lines.

Załoga przy budowie „domu”.
Tank crews are digging in.

Szybko zbudowano trochę ciasne, ale bezpieczne „mieszkanie”.
Not much room to sleep in, but safety comes first.

Zgotowany w międzyczasie obiad smakuje wyśmienicie.
A well deserved meal cooked in the meantime tastes deliciously.

Dnia 28. X. 44. rusza natarcie na m. Breda. Ogień artylerii jest kierowany z powietrza.
The attack on Breda started on 28-th October 44. Observation and direction of artillery fire was carried out from the air.

Zniszczone działo niemieckie w m. Verhoven.
A destroyed German gun at Verhoven.

Na noc staje Pułk w m. Bolberg.
The Regiment spent the night at Bolberg.

Jeńcy wzięci przez Pluton Rozpoznawczy.
Prisoners captured by the Recce Troop.

Mimo usilnych poszukiwań, niemieckiego burmistrza już nie znaleźliśmy. Rozkwaterowaliśmy się sami.
We were unable to find the sentry after all.

Ufni w swoją moc, bronili się do ostatka. Taki był ich koniec.
Confident in their superiority, they fought to the last and such was their end.

29. X. 44. wchodzimy do Bredy. Na ulicach pełno barykad.
On the 29-th of October we entered Breda, whose streets were all barricaded.

Pierwsze czołgi na ulicach miasta.
The first tanks in the streets of the town.

Pod wieczór jeden Szwadron przeszedł na wschodni skraj miasta, by przeciąć drogę uciekającym Niemcom.
That evening a Squadron was sent to the Eastern outskirts of the town to cut off the retreating Germans.

Wdzięczność Holendrów.
Gratitude of the Dutch.

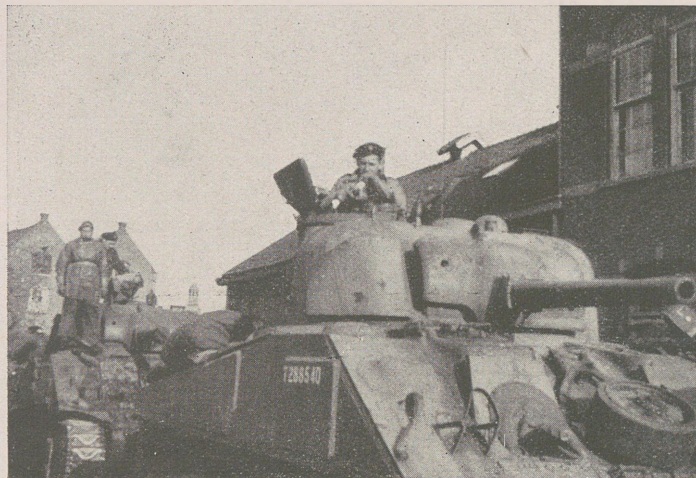
Wnet pojawiło się wszędzie pełno flag alianckich i napisów dziękczynnych.
Everywhere displays of Allied Flags and placards of welcome and thanks.

Medal pamiątkowy wydany przez miasto Breda.
A memorial medal to General Maczek from the town of Breda.

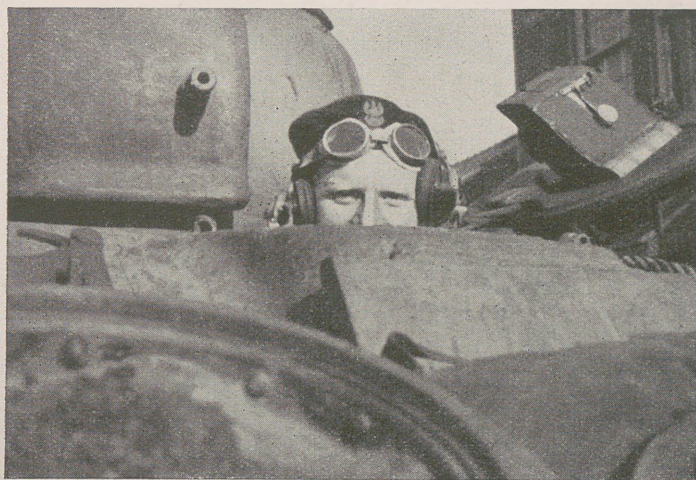
Po zdobyciu Bredy nie było odpoczynku. Dnia 31. X. 44. ruszamy na Mark.
There was no rest after taking Breda. On the 31-st October 44 we moved off for the Mark.

Sprawdzanie sieci radiowej.
Testing the wireless set.

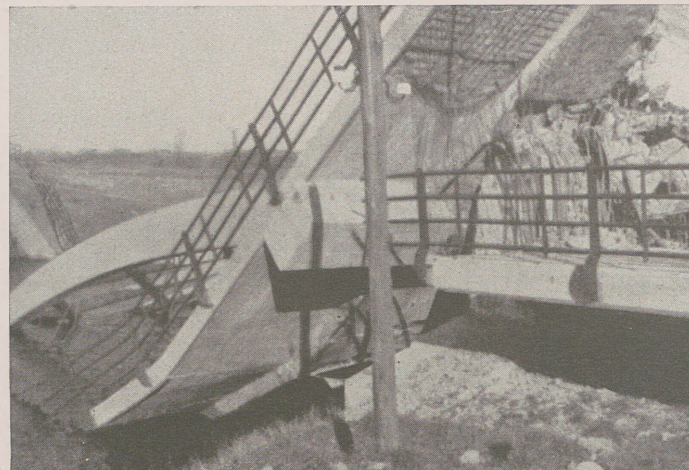
„Zalogi do wozów.”
Crews mount.

Gotów do akcji.
Ready for action.

Na północnym brzegu rzeki Mark, wśród moczarów i grobli, 8 Batalion Strzelców utworzył przyczółek.
On the North bank of the Mark, with its marshes and dykes, the 8-th Battalion established a bridgehead.

Uchodzący Niemcy wysadzili most na rzece.
The retreating Germans blew up the bridge over the river.

W nocy 31. X. — 1. XI. 44. 1 Szwadron Pancerny został przeprowiony promem i od rana rozpoczął walkę.
On the evening of 31-st October 44, A squadron was ferried across the river and commenced action in the early morning.

Stojące na groblach i drogach czołgi stały się celem niemieckich czołgów i artylerii.
On the roads and dykes our tanks were easy targets for enemy tanks and artillery.

Nasze czołgi wyszukiwały cele i niszczyły je celnym ogniem.
Our tanks picked their targets and destroyed them.

Milkły niemieckie działa, ginęły ich załogi.
Enemy guns were silenced and their crews killed.

Dom w którym mieściło się Dowództwo Przyczółka.
The H. Q. of bridgehead Commander.

Zatopiony prom i postrzelane łodzie zostały na rzece.
The sunken ferry and bullet-ridden boats remained in the river.

Dowódca Przyczółka i Dowódca Szwadronu Pancernego przy jednym z rozbitych czołgów.
The O. C. Bridgehead and the Tank Squadron Commander examining a destroyed tank.

Kierowca i strzelec przy straconym czołgu.
The driver and gunner of a destroyed tank.

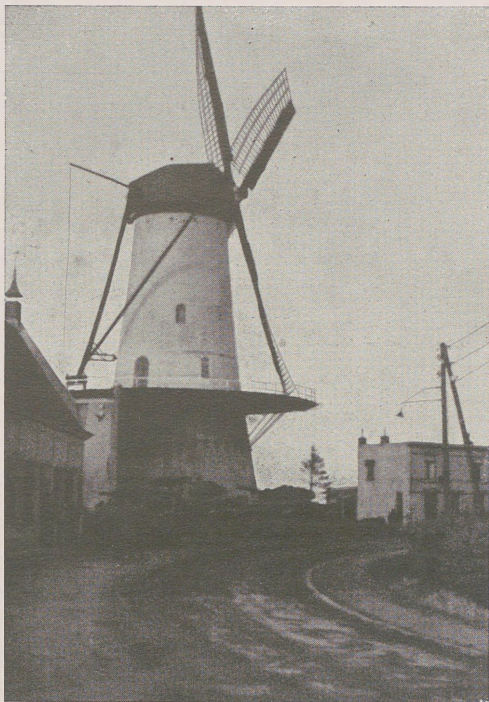

Uszkodzony ogniem artylerii prom zlamal się z trzaskiem i poszedł na dno wraz z czołgiem.
The ferry damaged by artillery fire broke in two with a loud crack and sank together with the tank.

Utworzenie przyczółka na rzece Mark było manewrem, który odwrócić miał uwagę Niemców od działań na innym odcinku. Podstęp udał się. Niemcy przekonani, że tutaj odbędzie się przeprawa głównych sił Dywizji, skoncentrowali swoje siły i uderzali raz za razem, by przyczółek zlikwidować. Załoga przyczółka odparła wszystkie natarcia i wytrzymała aż do chwili, gdy otrzymała rozkaz wycofania się.

The establishing of the bridgehead on the Mark was a ruse to distract the enemy from our activities on another sector. The scheme worked and the Germans, thinking that the main crossing of the Division was to take place here, concentrated their forces and struck time and again in their efforts to liquidate the bridgehead.

The bridgehead troops paying no heed to their losses resisted successfully each attack until ordered to retire.

Za chwilę czołgi ruszą do natarcia.

Tanks shortly before going in to attack.

Dnia 5. XI. 44. Pułk w składzie 3 Brygady Strzelców rusza z m. Terheijden na Moerdijk, by zlikwidować oddziały niemieckie, ewakuujące się w pośpiechu na północny brzeg rzeki Mozy.

On the 5-th November 44. the Regiment supporting the 3-rd Rifle Brigade, left Terheijden for Moerdijk to liquidate enemy troops hurriedly retreating to the North bank of the Maas.

Jako wsparcie przydzielono czołgi „Churchill” z miotaczami płomieni. Flame throwing Churchills were attached as support.

Zaczajone za zabudowaniami czekało niemieckie S. P. Wypatrzone je i „uspokojono” zanim zdolało umknąć. An enemy SP gun concealed behind buildings was spotted and quietened before it could get away.

Nie mogąc znaleźć
naszych stanowisk.
Niemcy mścili się na
bezbronnym kościele.

Unable to locate our
positions, the Germans
revenged themselves
on the harmless
church.

Wielka ilość dział p-panc., czołgów i artylerii, zaminowane drogi i potężne przeszkody p-panc, hamowały nasz ruch. Pod wieczór jeden z O. W. zajął Zevenbergsche Hoek i utrzymał je przez całą noc, mimo silnego i celnego ognia artylerii i moździerzy.

A vast number of anti-tank guns, tanks and artillery, huge barricades and mined roads delayed us. At evening a detached Unit occupied Zevenbergsche Hoek and held it all through night in spite of heavy and accurate H. E. and mortar fire.

Na rozwidleniu dróg stała spalona „Jagd-Pantera“.
Burnt out „Jagd-Panther“ at the cross roads.

Nasza 17-tka rozbita w Zevenbergsche Hoek.
A destroyed 17 pdr of ours at Zevenbergsche Hoek.

Z rejonu stacji kolejowej tłukły po nas p-pance.
Near the railway station we were shelled by anti-tank guns.

Tego „uziemilo“ nasze działo, gdy próbował ucieczki.
Our guns „grounded“ this one as he tried to escape.

Barykady na szosie pod Moerdijk.
Barricades on the road to Moerdijk.

Czołgi i artyleria zamieniły w gruzy ostatnie stanowiska niemieckie.
Tanks and artillery reduced to ruins the last German defences.

Jeden ze zniszczonych mostów w rejonie Zevenbergsche Hoek.
One of the destroyed bridges near Zevenbergsche Hoek.

Nad Mozą.
At the river Maas.

Trafiony pociskiem samochód z zaopatrzeniem płonie na drodze.
A supply lorry burning after a direct hit from a shell.

Dnia 6. XI. 44. 3 Brygada Strzelców wraz z 24 Pułkiem Ułanów zdobywa Moerdijk.

Po dojściu do Mozy następuje przerwa w działaniach ofensywnych. Pułk często zmienia miejsce postoju, pełniąc służbę na placówkach nad Mozą wspólnie z piechotą.

W tym okresie następuje zmiana czołgów na Shermany z działem 76 m/m.

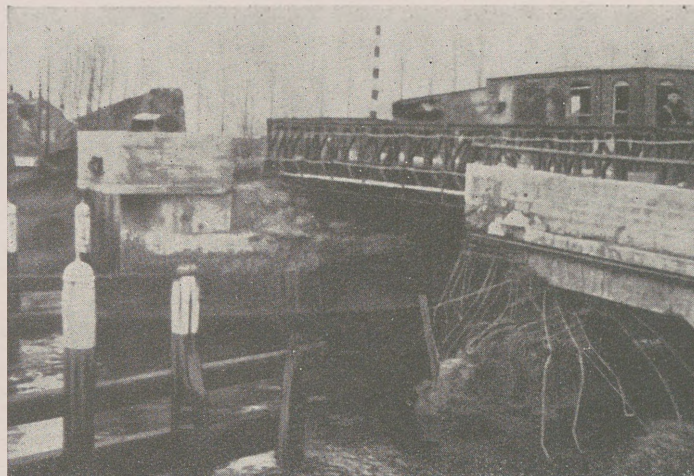
On the 6-th November 44 the 3-rd Rifle Brigade in company with the 24-th Lancers captured Moerdijk.

After reaching the Maas there was lull in the fighting. The Regiment continually changed its location and together with the Infantry set up outposts along the river.

During this period it was re-equipped with new Shermans with 76 mm guns.

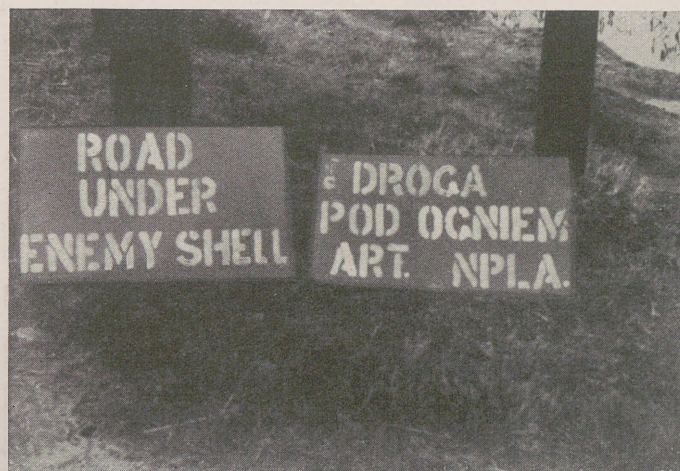
Dnia 13. XI. 44. przechodzimy na postój do Oosterhout.
On the 13-th November 44 we arrived at Oosterhout for a rest.

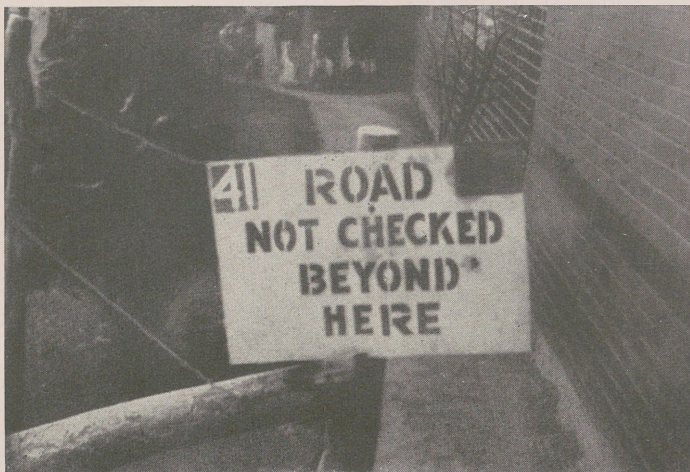
Saperzy wnet odbudowali zniszczone mosty.
The engineers soon repaired damaged bridges.

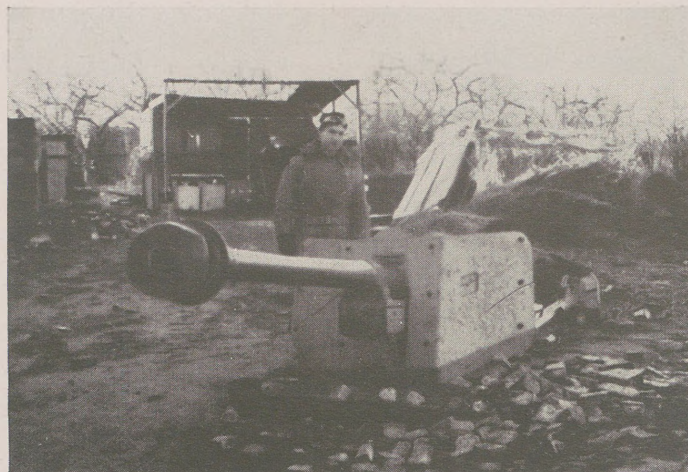
Czołgi Pulku w drodze na placówkę w Raamsdonksver i Raamsdonk.
Tanks of the Regiment on their way to outposts at Raamsdonksver and Raamsdonk.

Niemieccy obserwatorzy śledzili nasze ruchy.
German artillery observers followed our movements.

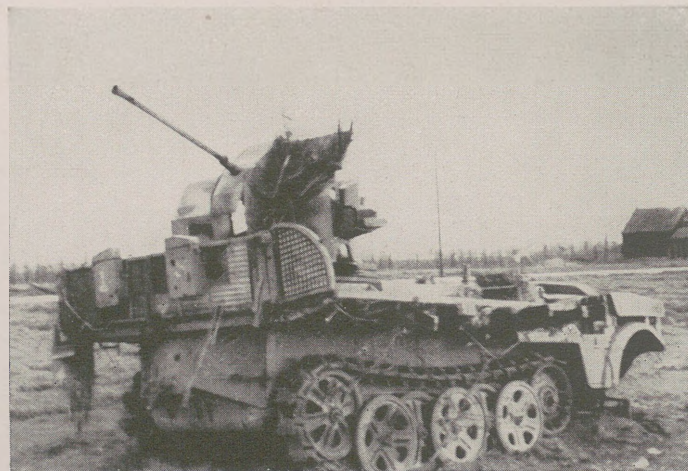
Nie dbając na miny „ciekawsey“ wybierali się oglądać niemieckie „graty“ ...
 Risking mines the inquisitive set out to look over German „duds“ ...

... których bez liku wałło się w rejonie placówek.
 ... which were to be found everywhere near the outposts.

Wewnątrz rozbitych czołgów i S.P. rozkładały się trupy niemieckie.
 Inside destroyed tanks and SP's were decaying bodies of German troops.

Z porzuconych dział strzelaliśmy „dla rozrywki“ na drugą stronę Mozy.
 Abandoned guns were turned about and fired across the Maas for amusement.

Na drodze do
Nijmegen.

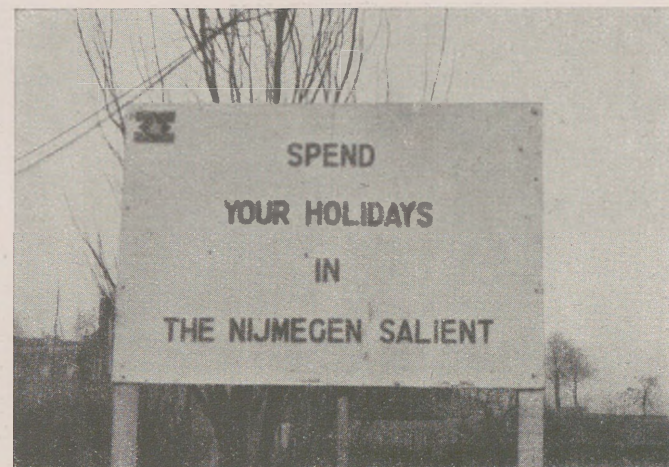
On the way to
Nijmegen.

Zimą 1944/45 wykorzystano na uzupełnienie załóg czołgowych, przeszkolenie na nowym sprzęcie i przygotowanie się do dalszej walki.

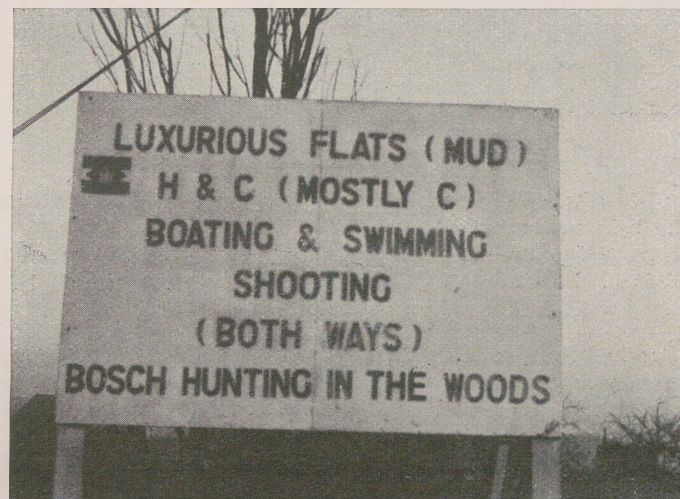
Uprzykrzają życie „Latające bomby” i samoloty niemieckie.

During the winter 1944-45 advantage was taken of the general inactivity to reinforce tank crews, become acquainted with our new equipment and get ready for further action.

Flying bombs and enemy planes became rather a nuisance

Żołnierzom pełniącym ciężką służbę nad Mozą, uciech nie brakowało.
No end of fun for those on duty on the Maas front.

Kto się nudził, śpieszył do Nijmegen.
Those who were bored hurried to Nijmegen.

Boże Narodzenie 1944 r
na placówce.

Christmas 1944
at one of our outposts.

Szóste z kolei Boże Narodzenie spędza Żołnierz zdala od Kraju. Nie było czasu na uroczystości. Trzeba zwiększyć czujność, zachodzi bowiem możliwość ofensywy niemieckiej na naszym odcinku. W Wieczór Wigilijny myśli Żołnierzy pobiegły ku tym, którzy w Kraju oczekują z utęsknieniem na Wyzwolenie.

Our Soldiers spent the sixth Christmas running away from home. There was no time for customary celebrations. We had to take extra precautions, as a German offensive on our sector was expected.

On Christmas Eve the thoughts of our Men turned to those at home, who were impatiently waiting for Freedom.

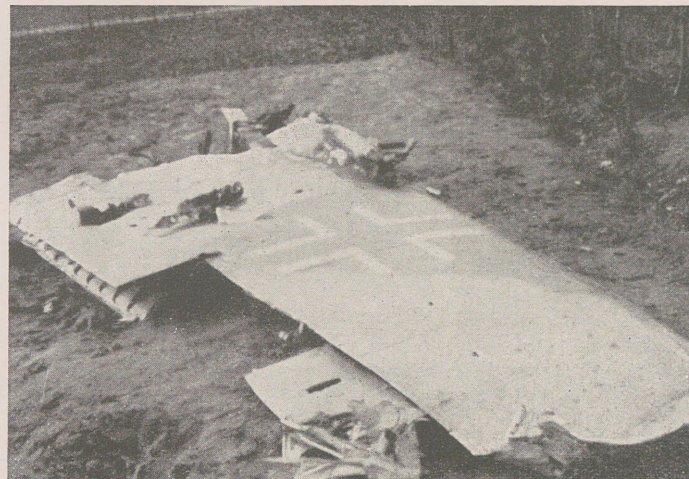
22. XII. 44. Pulk przechodzi do Helvoirt.
On the 22-nd December 44 the Regiment moved to Helvoirt.

Do zwykłych zadań przybyło jeszcze strzeżenie licznych mostów.
To our usual task was added that of guarding the many bridges.

Na Nowy Rok 1945 złożyły nam wizytę samoloty niemieckie.
On the New Year's Day the German Luftwaffe paid us a visit.

Spotkały się z gorącym przyjęciem z naszej strony.
And received a warm welcome.

Szczątki samolotów wały się po okolicznych polach.
Pieces of planes all over the place.

Na Nowy Rok wybrała się do nas z życzeniami „niepokonana“ Luftwaffe.

Gości powitało godnie 131 Skrzydło Myśliwskie. W ciągu kilkunastu minut większość niemieckich samolotów „lądowało“ w drzazgach. Resztki wiały ile tchu w silnikach.

On the New Year's Day the Luftwaffe called to pay their compliments. The 131-st Fighter Wing received the guests with due respect and after several minutes the greater number of German planes landed in splinters. The remainder fled at full throttle.

W Dongen Dowódca 10 Brygady Kaw. Panc. dokonał dekoracji Żołnierzy Krzyżem Walecznych.
At Dongen the O. C. 10-th Armd. Brigade decorating troops with the Cross of Valour.

Do dekoracji stanęli Żołnierze wszystkich stopni.
Soldiers of all ranks were decorated together.

Grupa dekorowanych Oficerów.
A group of decorated Officers.

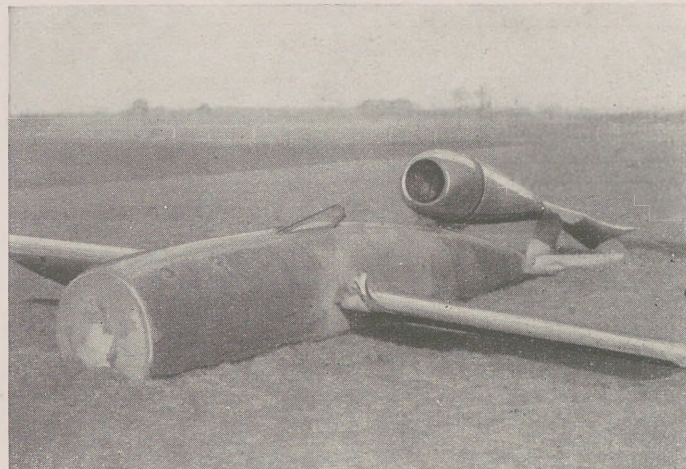
Nad Mozą czołgi niszczyły zauważone cele.
On the Maas tanks attacked marked targets.

W Wielki Piątek odwiedziła nasz Pulk „latająca bomba”.
Polamała trochę drzew i tyle.
On Good Friday a flying bomb called on us, but only succeeded in damaging
a few trees.

„Latająca Krowa” z nadejściem wiosny czeka niecierpliwie na rozkaz
wymarszu.
A „Flying Cow” with the coming of Spring is impatient to get moving.

Ta znowu lądowała sobie spokojnie na holenderskich polach.
This one landed beautifully on Dutch soil.

Późnym wieczorem dnia 8. IV. 45. Pulk rusza znowu do walki.
At late evening on the 8-th April 45 the Regiment once more moved off
into action.

Po drodze żegnają nas Holendrzy.
The Dutch cheered us on our way.

9. IV. 45. wchodzimy do Niemiec.
On the 9-th April 45 we entered Germany.

Wbrew zapewnieniom Goeringa, RAF był tutaj często z wizytą.
In spite of Goering's assurances the Allied Air Forces had been here often.

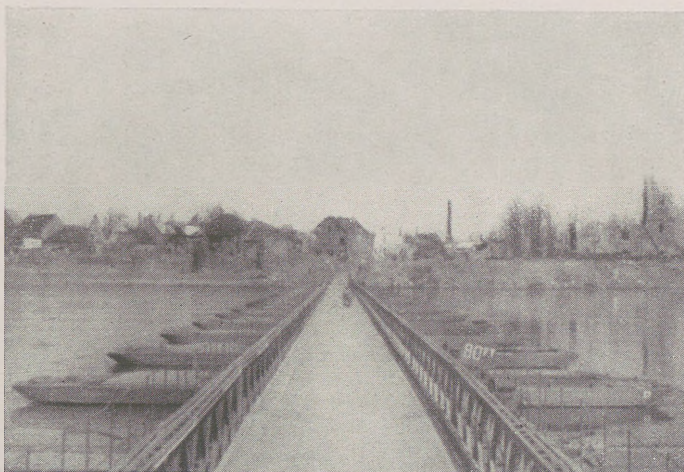
Wśród ruin w Genep.
In the ruins of Genep.

„Krowa która głośnie ryczy, mało mleka daje . . .”
 „A bellowing cow gives little milk . . .”

Zegnający nas Holendrzy wypisali swoje życzenia na czołgach.
 The Dutch bidding us farewell wrote their good wishes on the tanks.

W godzinach przedpołudniowych zbliżamy się do Renu.
 We reached the Rhine about noon.

Przyszła wreszcie dla Niemców zapłata za ruiny Europy.
 The Germans were finally repaid for the ruins of Europe.

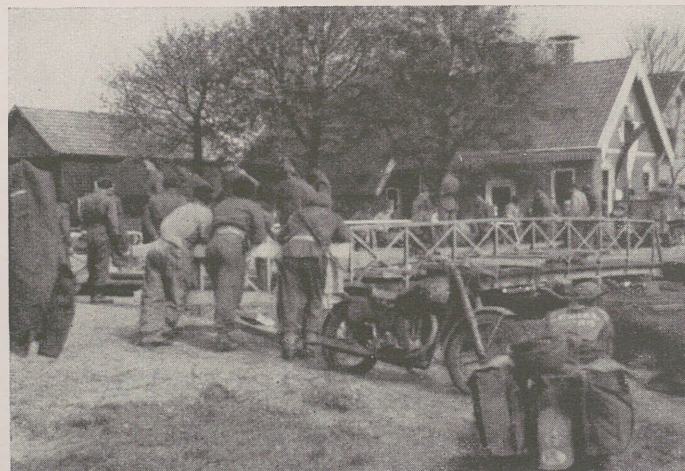
Zniszczone mosty opóźniały nasz ruch.
Destroyed bridges delayed our march.

Droga nie była łatwa. Shermany grzęzły na rozmokłych drogach.
The way was not easy and the Shermans foundered in the lanes.

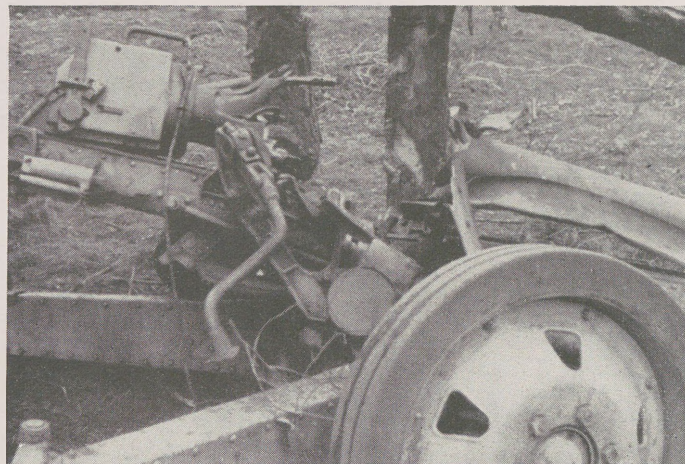
Późnym wieczorem dnia 11. IV. 45. Pułk uchwycił Ter Appel.
Late in the evening on the 11-th April 45 the Regiment captured Ter Appel.

Saperzy mieli pełne ręce roboty.
The engineers had their hands full.

15. IV. 45. ruszamy do natarcia w rejonie Bourlange.
15. IV. 45. Attack near Bourlange begins.

Celny strzał z czołga zlikwidował działo p-panc.
One round from a tank was enough for this anti-tank gun.

Wzięci do niewoli jeńcy przedstawiają żalospny widok.
Prisoners taken do not look very cheerful.

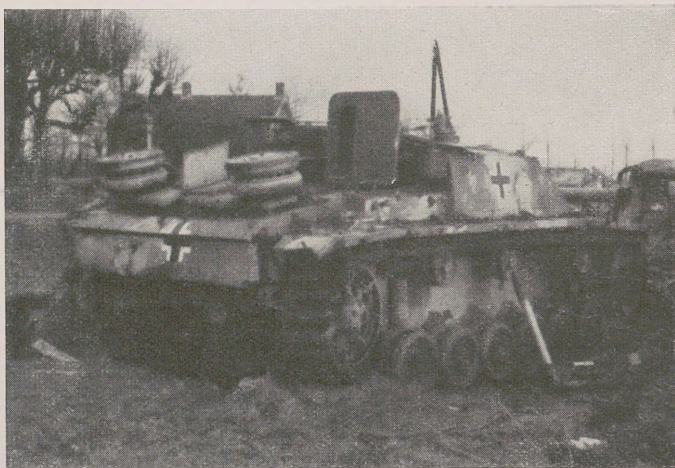
Żołęgi ginęły przy działach.
The crews died by their guns.

Przełamawszy opór, wkraczamy do Niemiec.
The resistance broken, we enter Germany.

Choć świetnie zamaskowane, podzieliło los innych.
Although perfectly camouflaged, this gun also met the fate of others.

Zanim zdążył nam zadać straty, już był „gotów”.
Before this S. P. could cause any losses in our tanks, she got it.

Jeden celny strzał z działa zlikwidował całą drużynę, ukrytą w stodole.
One shell wiped out this whole section bidden in a barn.

Droga w głąb Niemiec
stała przed nami
otworem.

The road to the heart
of Germany lies open.

Dnia 14 i 15 IV. 45 Pułk i dwie kompanie piechoty 8 Baonu Strzelców działają jako O. W. na Bourtange. Na granicy spotykamy silną obronę. Rozpoczyna się walka. Wspaniała współpraca piechoty umożliwia całkowite rozbicie grupy majora Pitz'a kosztem tylko jednego zabitego, 5 rannych i 2 czołgów.

Ponad 100 Niemców poległo, 50 jeńców i 18 dział dostaje się w nasze ręce.

On the 14-15-th April 45 the Regiment and two companies of the 8-th Infantry Battalion advance as a separate group on Bourtange.

On the frontier we meet strong resistance. Furious fighting begins, but marvellous cooperation of infantry helps to complete annihilation of major Pitz's group, with the loss of one killed, five wounded and two tanks only.

Over 100 Germans were killed, 50 prisoners and 18 guns taken.

Z tym działem też nie było dużo kłopotu.
There was not much trouble with this gun, either.

Jeden z „nad-ludzi”.
One of the „supermen”.

„Wynik bitwy był wspaniały”. — powiedział „baca” do łącznika z lotnictwem.

„This was not too bad”. — said our C. O. to Air Liaison Officer.

„Władcy świata” są teraz cisi i pokorni.

„Master-race” — now silent and humble.

„Praca słodzi życie”, mawiali Niemcy do podbitych Narodów. Teraz sami próbują tej słodyczy.

„Work makes one happy” — Germans used to tell the conquered nations. Now they are experiencing it for themselves.

Wśród palących się zabudowań czołgi ruszyły dalej.

Amongst burning buildings tanks rolled on.

Poprzez kłęby gryzącego dymu załogi wypatrują celów.

Trough clouds of biting smoke, the crews are on the lookout for targets.

Po prawie sześciu latach Żołnierz „nieistniejącej“ w pojęciu Niemców Armii Polskiej stanął do walki na ziemi niemieckiej i bierze odwet za lata poniewierki. Każdy kilometr przebytej drogi, każda zdobyta miejscowość, przybliżają nas do Polski.

Nearly six years after the Polish Army „ceased to exist“ according to German propaganda, Polish Soldier stands on German soil and takes just revenge. Every mile, every taken village, see us nearer and nearer to Poland.

Bitwa o Stapelmoorer Heide.
Fighting for Stapelmoorer Heide.

Wzięci do niewoli jeńcy wśród naszych czołgów.
More prisoners, amongst our tanks.

„Inteligentny“ Pułku myli przeciwnika.
Regimental „Intelligent“ Officer plays tricks on the enemy.

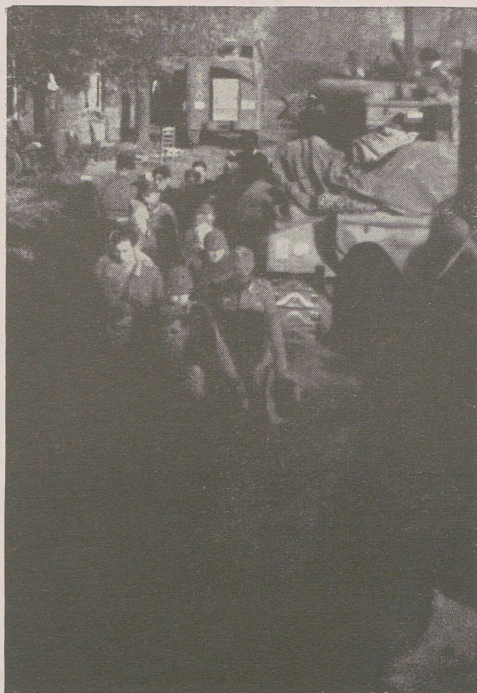
17. IV. 45. Pułk wraz z 10 Pułkiem Dragonów naciera na Rhede.
17. IV. 45 the Regiment together with 10-th Dragoons advance on Rhede.

W natarciu użyto miotaczy płomieni . . .
In this assault we saw the effect of flame-throwers . . .

. . . które wraz z czołgami i dragonami likwidowały kolejno stanowiska
niemieckie.
. . . which together with tanks and dragoons made German strongpoints
disappear one by one.

Długie szeregi jeńców odchodzą do tyłu.

Long rows of prisoners are lead to the rear.

17. IV. 45 rusza Pułk wraz z 10 Pułkiem Dragonów do natarcia na Rhede. Natarcie wspiera własna artyleria. Czołgi i Dragoni idą naprzód, likwidując po ciężkiej walce jeden punkt oporu za drugim, zdobywając dom za domem. Miotacze płomieni wypalają gniazda ckm-ów i moździerzy.

On the 17-th of April 44 the Regiment with 10-th Dragoons assault Rhede. The action is supported by our artillery. Tanks and Dragoons roll on, wiping out in furious fighting bunker after bunker, taking houses one by one. Flame-throwers burn out M. G. and mortar positions.

Pod osłoną czołgów dragoni oczyszczają miejscowość . . .
Covered by tanks, dragoons clear the remnants of the enemy in the town . . .

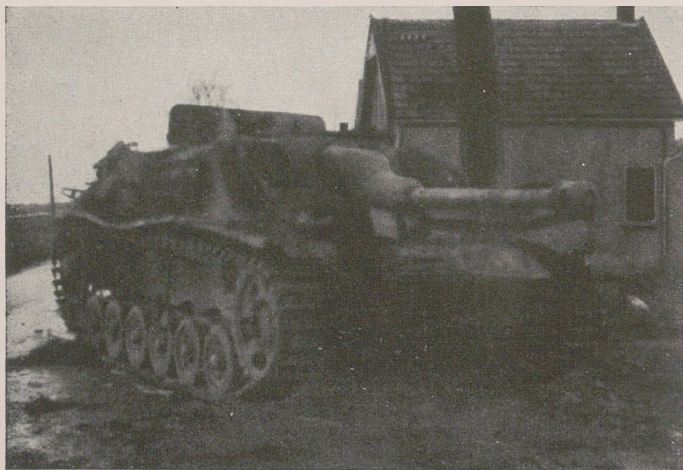
. . . z której pozostały tylko ruiny i zgliszcza.
. . . of which only smouldering ruins are left.

O godzinie 18.00 miasto zostało zdobyte.
By 18,00 hrs the town has been taken.

Jeden ze zdobytych moździerzy.
One of the taken mortars.

„Dzielna“ załoga porzuciła go pod Borsum, ratując się ucieczką.
The „brave“ crew of this S. P. thought better of it and fled, leaving their gun at Borsum.

Chwila wypoczynku po walce.
Short rest after battle.

Po uciążliwej pracy
papieros smakuje wy-
śmienicie.

After hard work a
cigarette is a real
pleasure.

Wspaniała współpraca Dragonów z czołgami i precyzyjne wsparcie artylerii dały świetne wyniki. 266 jeńców i wiele dział dostaje się w nasze ręce. Dnia następnego Dragoni, wsparci ogniem czołgów, zdobywają Borsum. Po oczyszczeniu terenu na północ od Rhede, przechodzimy do Maten, gdzie 22. IV. 45 ppłk. dypl. Koszutski przekazuje dowództwo Pułku majorowi Gutowskiemu.

Marvellous cooperation of Dragoons and artillery support gave splendid results. 266 prisoners and many guns were taken. On the next day Dragoons supported with tanks take Borsum. After having cleared the country North of Rhede from the enemy, we move to Maten, where Lt. Col. Koszutski hands over the command to major Gutowski.

Dowódca 3 Brygady Strzelców omawia natarcie.
The C. O. of 3-rd Rifle Brigade comments on the day's work.

Na pole walki przybył Dowódca Dywizji.
The Division G. O. C. also arrives on the battlefield.

Przechodzimy przez teren walk 1 Pułku Pancernego.
We pass through scene of battle of the 1-st Armoured Regiment.

Rozbite działa i porzucony sprzęt świadczą o zaciętych walkach.
Destroyed guns and equipment left, witness to hard fighting a few hours ago.

Wysadzony przez Niemców most na Kustenkanal.
Kustenkanal bridge blown up by Germans.

W drodze do Ihren.
On our way to Ihren.

Zniszczone działo 40 mm pod Ihren.
Destroyed 40 m/m gun near Ihren.

W Ihren zatrzymujemy się na parudniowy postój.
In Ihren we remain for a few days rest.

W oczekiwaniu na dalsze rozkazy . . .
Awaiting further orders . . .

. . . które nadeszły dnia 28. IV. 45.
. . . which came on the 28-th April 45.

Dnia 29. IV. 45. Pułk wraz z dwoma kompaniami piechoty rusza w kierunku miasta Hessel.

On the 29-th April 45 the Regiment with two infantry companies moves on towards Hessel.

Dnia 1. V. 45. po uporczywych walkach miasto Hessel zostaje zdobyte.

On the 1-st May 45 after hard fighting, the town of Hessel is taken.

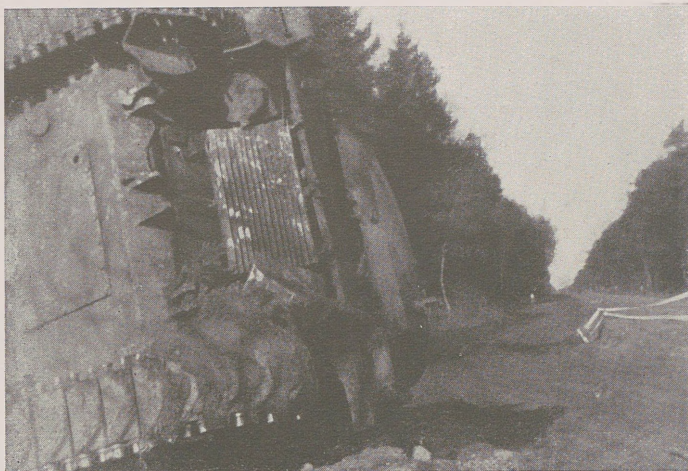
Most na rzece Leda pod Leer.

The bridge on river Leda near Leer.

Obrońcy miasta idą do niewoli.

Remnants of town's garrison became prisoners.

Jeden z czołgów Pulku, który wyleciał na zakopanej na drodze bombie lotniczej.
One of our tanks blown up on a 1 ton bomb, which was dug deep below the road surface.

Wzięty do niewoli dowódca obrony Hessel.
German commander of Hessel taken prisoner.

Jeńcy rosyjscy z uwolnionych przez nas obozów spieszą do domu.
Russian P. o. W.'s freed by our entry, think of going home.

Dowódca Pulku wśród zabranych do niewoli Niemców.
The C. O. inspects taken prisoners.

Maskotka na czołgu obserwatora artyleryjskiego.

The mascot on the tank of Artillery Liaison Officer.

Wykonując otrzymane zadanie Pułk pokonuje ciężki teren i opór npla i zajmuje kolejno las Logabirum, Brinkum i Hessel. Tam, gdzie nie mogą dojść czołgi, idzie piechota, wsparta naszym ogniem. Współpraca jest doskonała. W działaniach tych wzięto ponad 250 jeńców, zniszczono 1 działo S. P. i kilka innych dział.

According to the orders received, the Regiment takes Logabirum Woods, Brinkum and Hessel, in spite of strong resistance and very difficult country. Where tanks can not pass through, goes the infantry, supported with our fire. Once more the cooperation is faultless. In this action over 250 prisoners were taken, one S. P. and several field guns destroyed.

Wieczorem artyleria przechodzi na nowe stanowiska.
Towards the evening the artillery move on to new positions.

Drogą ciągnie niekończący się sznur wozów z zaopatrzeniem.
Along the road roll on incessantly supply vehicles.

W drodze do Grossoldendorf.

On the way to Grossoldendorf.

Po wzięciu Hessel nocujemy w Schwerinsdorf. 3.Szwadron odchodzi celem wzmocnienia przyczółka na kanale Nord Georsfehner. Rano dnia następnego przechodzimy do Grossoldendorf, skąd czyścimy teren w kierunku północnym i wschodnim.

After taking Hessel we stay overnight in Schwerinsdorf. C Squadron is sent to reinforce bridgehead on the Nord Georsfehner Canal.

In the morning of 2-nd May 45 we move on to Grossoldendorf; from there clear the vicinity within several miles to North and East.

Obok wszelkiego typu pojazdów, wszędzie pełno oswobodzonej ludności wszystkich krajów Europy.
Around the vehicles of all kinds one can see everywhere crowds of men of all Europe's nations, free again.

Uszkodzone i zniszczone mosty wymagały wiele materiału do naprawy.
Repair of damaged and destroyed bridges took huge quantities of material.

Nasze oddziały R. R. nie usuwają niemieckich znaków, lecz obok nich umieszczają nasze.

Our Traffic Control personnel don't even remove German traffic signs — and theirs are side by side with ours.

Dnia 3. V. 45 Pułk maszeruje do Westerstede, nie spotykając po drodze żadnego oporu. Po południu nawiązujemy łączność z oddziałami kanadyjskimi, nacierającymi od południa.

On 3-th May 45 the Regiment march on to Westerstede. In this advance no resistance is met. In the afternoon contact with Canadian troops advancing from the South is established.

Nawet bez mapy można wszędzie trafić. Napisy przydrożne ułatwiają orientację.

Even without a map one cannot go wrong. Road-signs show on the way.

W dniu 3. V. 45, maszerujemy do Westerstede.
On 3-rd May 45 we march on to Westerstede.

Dowództwo 10 Brygady
Kaw. Panc. zatrzyma-
ło się w m. Remels.

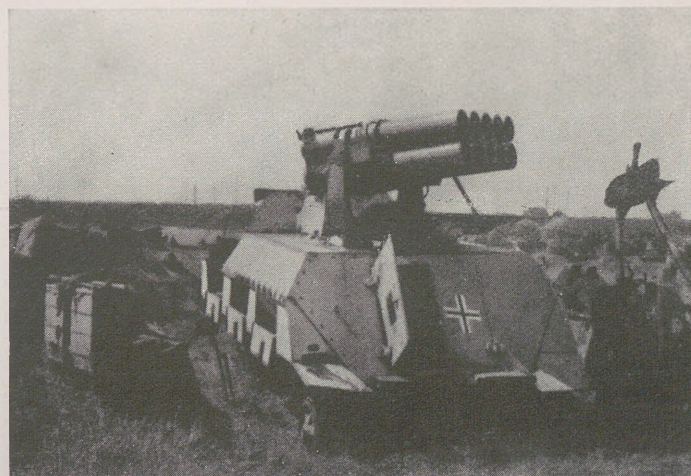
10 Armd. Cav. Bri-
gade H. Q. stayed in
Remels.

Dnia 4. V. 45 ruszamy w kierunku na Wilhelmshaven. Marsz jest wolny z powodu częstych zniszczeń i zaminowań dróg. Objazdy trudne ze względu na podmokły teren. Naprawa dróg wymaga wiele materiału i czasu. Saperzy ponoszą straty w czasie pracy, gdyż zniszczenia są kryte ogniem artylerii i moździerzy.

On 4-th May 45 we move on towards Wilhelmshaven. The advance is slow owing to road-blocks and mines. Bypassing obstacles is difficult because of soft ground, and repair takes long time. Engineers suffer losses in their work from enemy mortar and artillery fire.

Na rynku w Westerstedt.
On the town square in Westerstedt.

Wielolufowe moździerze strzelały w rejon zniszczonych mostów, utrudniając przeprawę.
These ten-barrelled mortars covered the destroyed bridges. They didn't make river crossings any easier.

Mijamy opuszczone lotnisko niemieckie.
We pass by a German aerodrome.

Nasi lotnicy dobrze tutaj pracowali.
Our airmen did their job here all right.

Szczątki zbombardowanego przez lotnictwo pociągu adm. Doenitz'a.
Remains of admiral Doenitz's train, bombed by Allied Air Forces.

Uchodzący Niemcy zniszczyli tor kolejowy.
Germans blew up the track before withdrawal.

Dnia 5 maja 45 r. o godzinie 08,00 przerywamy ogień. Niemcy skapitulowali.

Teraz dopiero kończy się wojna, rozpoczęta dnia 1 września 1939 roku.

At 08,00 hrs on 5-th May 45 comes „cease fire“. Germany has surrendered.

At last the war begun on 1-st September 1939 has come to end.

Porzucony skład bomb niemieckich pod Bredchorn.
German bomb dump left at Bredchorn.

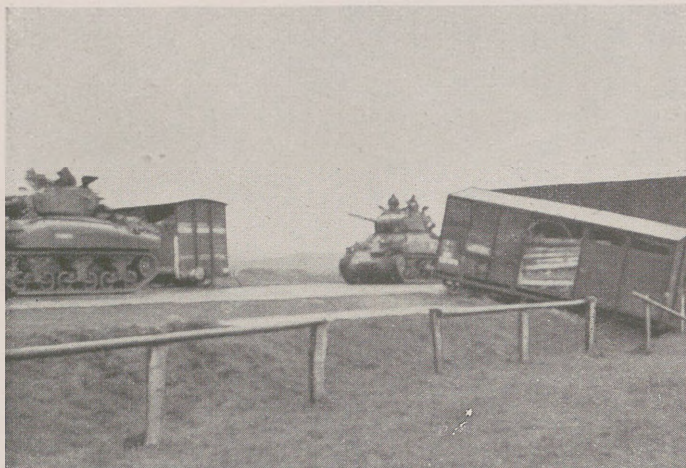
5. v. 45. o godz. 08,00 Niemcy kapitulują. Po południu przechodzimy do Grabstede.

At 08,00 hrs on 5-th May 45 Germany surrenders. In the afternoon we march to Grabstede.

Dnia 6. 5. 45. Pułk jako czołowy rusza do Wilhelmshaven. Oficer niemiecki jedzie jako przewodnik.

On 6-th May 45 the Regiment leads the rest of the column to Wilhelmshaven. A German officer is guiding us.

Ostatnia barykada na szosie pod Wilhelmshaven.
The last road-block on the way to Wilhelmshaven.

Dochodzimy do Wilhelmshaven.
We came nearer and nearer Wilhelmshaven.

Zatrzymujemy się by przyjąć delegację miasta i portu.
A halt, during which the C. O. meets officials from the town and naval base.

Zdala już widać ruiny miasta.
From far away the ruined town can be already seen.

„Nie damy się pokonać . . .” — głosiły zapewnienia Goebelsa

„We will not be beaten . . .” — at least the pastors said so.

Wilhelmshaven, perła portów niemieckich, duma marynarki niemieckiej, poddaje się Polakom, Żołnierzom Armii „zlikwidowanej” w 1939 r.

Wyciągnięci w szeregu Niemcy z komendantem portu, burmistrzem miasta i komendantem policji, czekają pokornie mimo ulewnego deszczu na nasze przybycie.

Pytają kto my jesteśmy: Amerykanie, Anglicy czy Kanadyjczycy? Bledną gdy dowiadują się, że to Polacy.

Wilhelmshaven, the pride of the German Navy surrenders to Poles, Soldiers of the Army which „ceased to exist” in 1939. The row of German officials wait humbly for our arrival. They ask who we are: Americans, British or Canadian? On hearing the answer — Poles — they pale.

Wyciągnięta w szereg delegacja czeka cierpliwie na Zastępcę Dowódcy 10 Brygady Kaw. Panc.

The row of officials waiting patiently for the arrival of the Second-in-Command 10-th Armd. Cav. Bde.

Komendant portu, burmistrz miasta i komendant policji oddają władzę nad miastem w nasze ręce.

Naval base commander, the mayor and the head of police hand over to us.

Od tej chwili władzę nad miastem przejmuje Zastępca Dowódcy Brygady, pulk. dypl. Grudziński.
From this moment the town is taken, over by Second-in-Command of the Brigade, Col. Grudziński.

Dowódca Pułku na odprawie u Komendanta Miasta.
The Regiment's C. O. on conference with Commander of Wilhelmshaven.

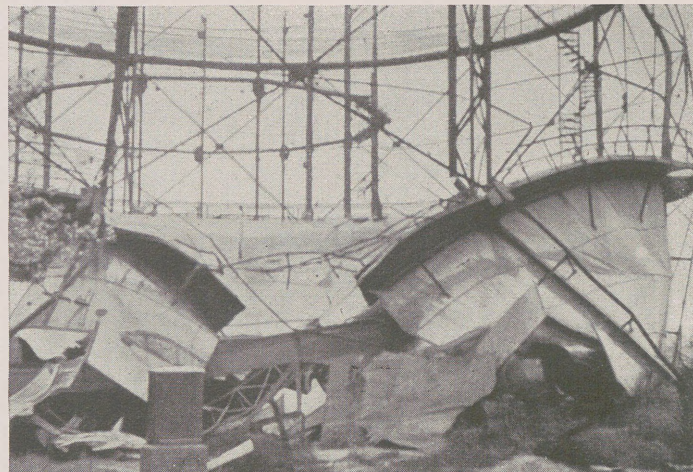
Dowódca Pułku wydaje rozkazy do Szwadronów.
The C. O. sends by wireless order to Squadrons.

„Zapewniam was, że ani jedna bomba nie spadnie na ziemię niemiecką“ — przyrzekał Goering.
„I assure you, that not one single bomb will fall upon German soil.“ — said once Goering.

Nic nie pomogły zapewnienia Goeringa.
Goering's words didn't help much.

Lotnictwo Sprzymierzonych dniem i nocą było nad Niemcami.
Allied Air Forces were over Germany day and night.

Ostrzeżenie dla „dobrych Niemców“.
Warning for the „good Germans“.

Zapłata za ruiny Warszawy, Rotterdamu, Coventry i wielu innych miast w Europie.
Partial repayment for the ruins of Warsaw, Rotterdam, Coventry and many other towns in Europe.

Na kwatery zajmujemy koszary marynarki niemieckiej.
We take over luxurious German Navy barracks.

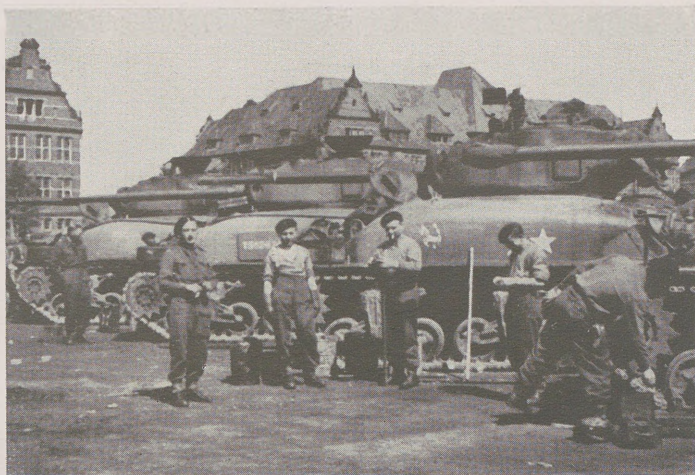
Na gmachu koszar powiewa dumnie flaga Polska i Brytyjska.
From the top of the building fly proudly Polish and British flag.

Czołgi na dziedzińcu koszar.
The tanks on the barrack's square.

Niemcy idą szukać „nowej przestrzeni życiowej”.
Germans go to look for new „lebensraum”.

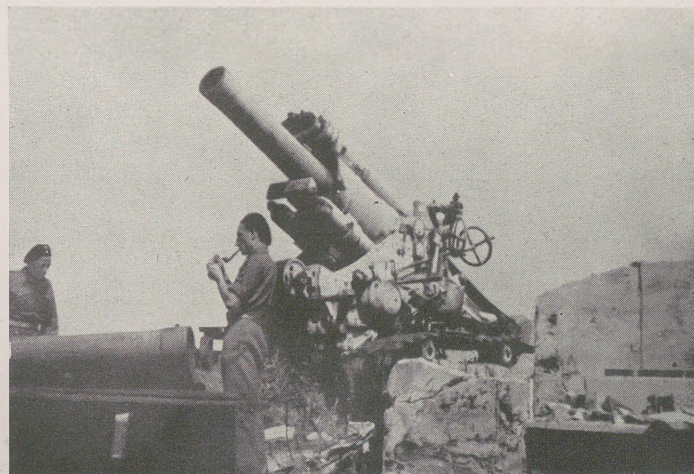
Nareszcie można spokojnie zabrać się do konserwacji sprzętu.
At last one can do some maintenance work on the tanks.

Zniszczenia w porcie są ogromne.
The harbour has been bombed thoroughly.

Zniszczone tory kolejowe.
Destroyed rail-tracks.

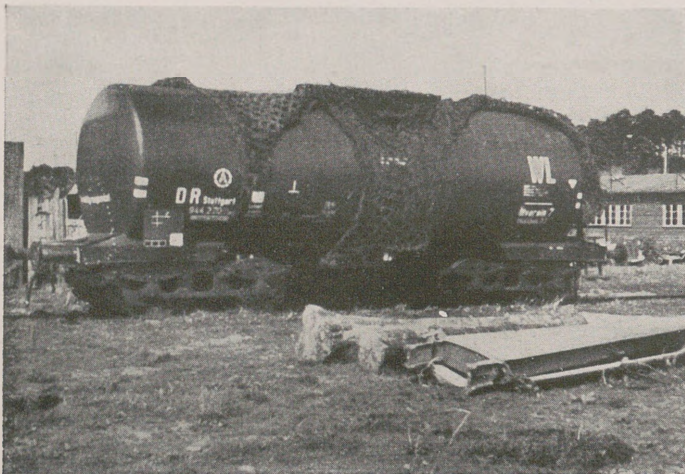
Jedno z dział broniących portu.
One of the harbour defence guns.

Na lotnisku pod Wilhelmshaven.
On the aerodrome near Wilhelmshaven.

Rozbity nurkowiec typu Junkers 88.
Destroyed dive-bomber of Junkers 88 type.

Pełna cysterna benzyny bardzo nam się przydała.
A cistern full of petrol came in handy.

Szczątki niemieckiego bombowca.
The remains of a German bomber.

Z tego niewiele zostało.
Not much is left of that one.

Gotowego do odlotu „uziemiły” nasze myśliwce.
„Grounded” by our fighters, just before take off.

Nigdy już nie pojawi się na niebie i nie będzie siał grozy i śmierci
samolot niemiecki.
Never again will German planes bring fear and sudden death from the
skies above.

Wśród zniszczonych samolotów niemieckich siadł sobie „jeep powietrzny”.
Amongst the debris of German planes landed quietly a „Flying Jeep”.

Dnia 15. V. 45. przyjeżdża na inspekcję p. o. Naczelnego Wodza gen. Anders.
On 15-th May 45 acting C. i. C. gen. Anders arrives to visit our Division.

Dowódca Dywizji zdaje raport Gen. Andersowi.
G. O. C. Division reports to Gen. Anders.

Przegląd oddziałów Dywizji przez Naczelnego Wodza.
C. i. C. inspects the Division.

Do przeglądu stanęli również nasi towarzysze broni z września 1939 r. oraz kobiety z Armii Krajowej.
Present were also our comrades from September 1939 and women from the Home Army, freed from the P. o. W. camps.

Dziękczynna Msza Święta za Zwycięstwo.
Solemn Thanksgiving Mass is celebrated at a field altar.

Naczelny Wódz w otoczeniu generalicji w czasie Mszy Świętej.
C. i. C. with accompanying Allied generals.

Odczytanie rozkazu o odznaczeniu Żołnierzy Orderem Virtuti-Militari i Krzyżem Walecznych.
The decree awarding the Order of Virtuti Militari and the Cross of Valour to Polish and Allied soldiers is read.

Dekoracja odznaczeniami Polskimi Oficerów Brytyjskich.
Decoration of British Officers with Polish Orders.

Dekoracja jednego z Żołnierzy Pułku.
A Soldier from the Regiment gets his decoration.

Przemówienie Naczelnego Wodza.
C. i. C. speaks to the troops.

Sztandar Polski dumnie powiewa na ziemi niemieckiej.

Polish Flag flies proudly over the German soil.

Dnia 20 maja 45. oddajemy miasto i port Kanadyjczykom. Pułk przechodzi w rejon Lönigen. Kończy się praca bojowa Pułku, rozpoczyna się praca na okupacji. Żołnierz pełni tę odpowiedzialną służbę, zatrzymany w połowie drogi do Polski czekając, aż nadejdzie czas, gdy będzie mógł wrócić do prawdziwie Wolnej i Niepodległej Ojczyzny.

On 20-th May 45 we hand over the town and the harbour to the Canadians. The Regiment moves to Lönigen area. The fighting is over, now the work no less important begins — occupation. Our Soldier, half-way back to Poland, will fulfil his duty, even though it be difficult at times, but all the time is waiting for the day, when we can go back to a truly Free and Independent Poland.

Przedruk wzbroniony.

Wszelkie prawa zastrzeżone
przez
Tadeusza Wiatrowskiego.

All copyrights reserved
by
Tadeusz Wiatrowski.

Wykonano w drukarni
Schlütersche Buchdruckerei
Hannover, Niemcy.

Printed by
Schlütersche Buchdruckerei
Hannover, Germany.

WYDAWNICTWO POLSKIEGO ZWIĄZKU WYCHODŹCTWA
PRZYMUSOWEGO W HANOWERZE.

31340

12/7